

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Факультет економіки та менеджменту

(повна назва факультету)

Кафедра менеджменту та адміністрування

(повна назва кафедри)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня

бакалавр

(назва освітнього ступеня)

на тему: **Обґрунтування доцільності впровадження у виробництво нової
продукції, на прикладі СЛКП «ОРЛАН» Білогірської селищної ради**

Виконав(ла): студент(ка) 4 курсу, групи БМ-41
спеціальності 073 Менеджмент

(шифр і назва спеціальності)

Юзюк Ю.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник Кирич Н.Б.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Нормоконтроль Мосій О.Б.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Завідувач кафедри Сороківська О.А.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Рецензент Мельник Л.М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Тернопіль 2025

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Факультет	економіки та менеджменту
	(повна назва факультету)
Кафедра	менеджменту та адміністрування
	(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Сороківська О.А.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

« 7 » лютого 2025 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

на здобуття освітнього ступеня бакалавр
(назва освітнього ступеня)

за спеціальністю 073 Менеджмент
(шифр і назва спеціальності)

студенту Юзюк Юлії Володимирівні
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. *Тема роботи* Обґрунтування доцільності впровадження у виробництво нової продукції, на прикладі СЛКП «ОРЛАН» Білогірської селищної ради

Керівник роботи д.е.н., проф. Кирич Н.Б.
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Затверджені наказом ректора від « 7 » лютого 2025 року № 4/7-84

2. *Термін подання* студентом завершеної роботи червень 2025

3. *Вихідні дані до роботи* _____

Статут підприємства, фінансово-бухгалтерська звітність підприємства, довідкові матеріали, онлайн-ресурси.

4. *Зміст роботи* (перелік питань, які потрібно розробити)

1. Загальна характеристика лісового господарства України.

2. Характеристика діяльності білогірського СЛКП «ОРЛАН».

3. Шляхи покращення фінансових показників Білогірського СЛКП "ОРЛАН"

4. Безпека життєдіяльності, основи охорони праці.

5. *Перелік графічного матеріалу* (з точним зазначенням обов'язкових креслень, слайдів)

Основні характеристики лісів України. Види економічної діяльності Білогірського СЛКП

"Орлан". Карта розміщення лісів Білогірської територіальної громади. Характеристика

основних балансових показників Білогірського СЛКП "Орлан" за 2021-2023 роки.

Основні етапи виготовлення ламельного бруса. Показники ділової активності Білогірського

СЛКП "Орлан" за 2022-2023 роки. Чистий прибуток Білогірського СЛКП "Орлан". Прогнозні

витрати Білогірського СЛКП "Орлан" на впровадження веб-сайту.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
БЖД, основи охорони праці	доц. Окіпний І.Б.		

7. Дата видачі завдання 7 лютого 2025 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва етапів роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
	Вступ	лютий 2025	виконано
1	Загальна характеристика лісового господарства України	лютий 2025	виконано
1.1	Структура та функції лісового господарства України		
1.2	Основні напрямки використання лісових ресурсів у промисловості України		
2	Характеристика діяльності білогірського СЛКП «ОРЛАН»	березень 2025	виконано
2.1	Характеристика фінансово-господарської діяльності підприємства.		
2.2	Фінансовий аналіз підприємства		
3	Шляхи покращення фінансових показників Білогірського СЛКП "ОРЛАН"	квітень 2025	виконано
3.1	Впровадження нової лінії з виробництва ламельного бруса.		
3.2	Створення веб-сайту підприємства для реалізації нової продукції		
4	Безпека життєдіяльності, основи охорони праці	травень 2025	виконано
4.1	Актуальність безпеки життєдіяльності людини		
4.2	Особливості заходів електробезпеки на підприємствах		
	Висновки	травень 2025	виконано
	Бібліографія	травень 2025	виконано

Студент

(підпис)

Юзюк Ю.В.

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

(підпис)

Кирич Н.Б.

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Юзюк Ю.В. Обґрунтування доцільності впровадження у виробництво нової продукції, на прикладі СЛКП «ОРЛАН» Білогірської селищної ради.

Кваліфікаційна робота бакалавра: 70 сторінок, 11 рисунків, 13 таблиць, 6 формул, 2 додатки, 24 літературних джерела.

Об'єкт дослідження: виробництво нової продукції.

Предмет дослідження: доцільність впровадження у виробництво нової продукції.

Метою даної роботи є обґрунтування доцільності впровадження у виробництво нової продукції.

Методи дослідження – групування, систематизації та узагальнення даних, методи визначення економічної ефективності.

Практичне значення роботи полягає у покращенні економічних показників підприємства, що досягається через ефективну інтеграцію нової продукції у виробничий процес та на ринок. Таким чином, результати цієї роботи можуть бути використані для практичної реалізації заходів, спрямованих на вдосконалення діяльності підприємства, а також слугувати основою для подальших досліджень у сфері інноваційного менеджменту.

Результати може бути впроваджено в діяльність СЛКП «ОРЛАН» Білогірської селищної ради.

Ключові слова: фінансовий аналіз, виробництво, лісове господарство, інновації, продукція, ділова активність, веб-сайт, прибуток.

SUMMARY

Yuziuk Yuliia. Justification of the feasibility of introducing a new product into production: SLKP "Orlan" of the Bilohirya village council as a case study.

Bachelor's degree thesis of 70 pages, 11 pictures, 13 tables, 6 formulas, 2 appendices, 24 references.

The object of investigation production of new products

The subject of investigation the feasibility of introducing new products into production.

The aim of the work there is justification of the feasibility of introducing new products into production.

The methods of investigation are grouping, systematization and generalization of data, methods for determining economic efficiency.

The consists in improving the economic performance of the enterprise, which is achieved through the effective integration of new products into the production process and the market. Thus, the results of this work can be used for the practical implementation of measures aimed at improving the enterprise's activities, as well as serve as the basis for further research in the field of innovation management.

The results can be implemented in the activities of the AGCE "ORLAN" of the Bilohirya village council as a case study.

Key words: financial analysis, production, forestry, innovation, products, business activity, website, profit.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ	9
1.1. Структура та функції лісового господарства України	9
1.2. Основні напрямки використання лісових ресурсів у промисловості України	17
РОЗДІЛ 2. ХАРАКТИРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ БІЛОГІРСЬКОГО СЛКП «ОРЛАН»	27
2.1. Характеристика фінансово-господарської діяльності підприємства	27
2.2. Фінансовий аналіз підприємства	35
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВИХ ПОКАЗНИКІВ БІЛОГІРСЬКОГО СЛКП "ОРЛАН"	43
3.1. Впровадження нової лінії з виробництва ламельного бруса	43
3.2. Створення веб-сайту підприємства	50
РОЗДІЛ 4. БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ, ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ	61
4.1. Актуальність безпеки життєдіяльності людини	61
4.2. Особливості заходів електробезпеки на підприємствах	63
ВИСНОВКИ	67
БІБЛІОГРАФІЯ	69
ДОДАТКИ	72

ВСТУП

Актуальність обраної теми полягає у тому, що в сучасних умовах стрімкого розвитку економіки та глобалізації ринку підприємства стикаються з необхідністю постійного оновлення та вдосконалення своєї продукції. Зростання конкуренції, зміни у споживчих перевагах і технологічні інновації створюють нові виклики, але водночас відкривають нові можливості для тих підприємств, які здатні швидко адаптуватися та пропонувати якісні інноваційні рішення.

Обґрунтування доцільності впровадження у виробництво нової продукції є важливим аспектом стратегічного управління підприємством, адже від цього залежить не лише його конкурентоспроможність, але й довгострокова фінансова стабільність. Процес ухвалення рішення про випуск нової продукції потребує детального аналізу ринку, фінансових показників, технічних можливостей та ризиків.

Ця тема набуває особливої актуальності на прикладі СЛКП «ОРЛАН» — підприємства, яке має стабільні позиції на ринку, але прагне розширити асортимент продукції та підвищити ефективність своєї діяльності. У роботі буде розглянуто економічні, організаційні та технічні аспекти впровадження нової продукції, що дозволить оцінити її потенційний вплив на розвиток підприємства.

Метою даної роботи є обґрунтування доцільності впровадження у виробництво нової продукції.

Об'єктом дослідження є виробництво нової продукції.

Для досягнення поставленої мети в роботі визначено необхідність здійснення нижче наведених завдань:

- проаналізувати структуру та функції лісового господарства України;
- дослідити основні напрямки використання лісових ресурсів у промисловості України;
- подати характеристику фінансово-господарської діяльності підприємства та здійснити фінансовий аналіз підприємства;

- дослідити можливості впровадження нової лінії з виробництва ламельного бруса та створення веб-сайту підприємства;
- проаналізувати питання безпеки життєдіяльності людини та особливості заходів електробезпеки на підприємствах.

Для проведення дослідження у бакалаврській роботі використано такі методи: групування, систематизації та узагальнення даних, методи визначення економічної ефективності.

Практичне значення роботи полягає у покращенні економічних показників підприємства, що досягається через ефективну інтеграцію нової продукції у виробничий процес та на ринок. Таким чином, результати цієї роботи можуть бути використані для практичної реалізації заходів, спрямованих на вдосконалення діяльності підприємства, а також слугувати основою для подальших досліджень у сфері інноваційного менеджменту.

Результати можуть бути впроваджені в діяльність СЛКП «ОРЛАН» Білогірської селищної ради.

РОЗДІЛ 1

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

1.1 Структура та функції лісового господарства України

Лісове господарство – це галузь економіки та природокористування, яка займається управлінням, використанням, охороною та відновленням лісових ресурсів. Головною метою лісового господарства є планове використання лісів, забезпечення екологічних функцій та задоволення потреб суспільства у лісових ресурсах.

Основними функціями лісового господарства в Україні є:

- управління лісами, включаючи планування, організацію, контроль і регулювання діяльності, пов'язаної з використанням їх. Управління полягає у визначенні обсягів рубок лісу, моніторингу стану лісових масивів, розробка стратегій для збереження та розширення лісів та охорону їх від незаконних рубок, лісових пожеж шкідників та хвороб, забруднення та інших антропогенних факторів;

- використання лісових ресурсів, через заготівлю деревини для промислових потреб. Збір недеревних продуктів лісу (гриби, ягоди, лікарські рослини). Рекреаційне використання лісів (туризм, відпочинок);

- лісовідновлення та залісення. Процес відновлення вирубаних або деградованих лісів шляхом природного або штучного залісення. Основні заходи включають посадку дерев, догляд за молодими насадженнями, відновлення екосистем на деградованих територіях.

Наукова діяльність у лісовому господарстві полягає у проведенні досліджень, спрямованих на вивчення екологічних процесів у лісах, розробка нових методів управління та відновлення лісів, а також виведення стійких до кліматичних змін, шкідників та хвороб нових порід дерев.

Основні напрями наукової діяльності у сфері лісового господарства України зосереджені на дослідженні лісових екосистем. Учені аналізують їхню структуру, функціонування та динаміку. Особливу увагу приділяють адаптації лісів до кліматичних змін, боротьбі зі шкідниками, хворобами та іншими загрозами. Важливим напрямом є розробка методів відновлення лісів, особливо на деградованих територіях. Також досліджуються можливості впровадження швидкорослих і стійких до стресових умов порід дерев.

Наукова робота включає оптимізацію способів заготівлі деревини, зменшення витрат на транспортування та обробку, а також розвиток використання недеревних ресурсів. У контексті зростаючого інтересу до відновлюваних джерел енергії дослідження з біоенергетики зосереджуються на використанні лісової біомаси для енергетичних потреб. Важливим завданням є створення системи моніторингу стану лісів, що дозволяє оперативно виявляти та запобігати їх деградації.

Вагому роль у лісовій науці відіграють науково-дослідні установи, наприклад, Український науково-дослідний інститут лісового господарства та агролісомеліорації імені Г. М. Висоцького (УкрНДІЛГА). Інститут надає рекомендації для формування державної політики у сфері лісового господарства. Значний внесок у розвиток галузі здійснюють університети, зокрема, Національний лісотехнічний університет України, де готують фахівців із лісознавства.

Лісове господарство забезпечує сировину для деревообробної, меблевої та паперової промисловості. Воно також сприяє розвитку місцевої економіки через створення робочих місць і надходження до бюджетів громад від реалізації деревини.

Ліси є ключовими резервуарами вуглецю, адже поглинають значну кількість CO₂, зменшуючи вплив на зміну клімату. Вони також відіграють важливу роль у збереженні біорізноманіття, забезпечуючи середовище для багатьох видів рослин і тварин. Крім того, ліси регулюють водний баланс, запобігають ерозії ґрунтів і очищують повітря, фільтруючи пил і забруднюючі речовини.

Ліси є місцем для відпочинку, сприяючи розвитку туризму та рекреації. Вони також мають культурне значення для багатьох спільнот.

Цілями лісового господарства є:

- забезпечення довгострокового балансу між заготівлею деревини, збереженням екологічних функцій лісів та потребами суспільства;
- розумне управління деревиною, недеревними продуктами лісу та рекреаційним потенціалом;
- захист та відновлення природних ландшафтів, збереження рідкісних видів рослин і тварин;
- розробка та впровадження заходів лісового господарства щодо пристосування до нових кліматичних умов.

Основними напрями діяльності лісового господарства в Україні є:

- боротьба з незаконною вирубкою та використання сучасних технологій для моніторингу лісів (супутники, дрони, геоінформаційні системи);
- відновлення лісів, масштабне заліснення деградованих земель, особливо у степових та військових зонах;
- впровадження новітніх методів у лісовідновленні, управління ресурсами та захист лісів;
- навчання фахівців, проведення інформаційних заходів для населення щодо важливості збереження лісів.

Лісове господарство є не лише економічною, а й стратегічною галуззю, яка забезпечує екологічний баланс, збереження природних ресурсів і сталому розвитку суспільства.

Лісове господарство України є важливою складовою національної економіки та екологічної системи країни. Ліси виконують економічну, екологічну та соціальну функції, забезпечуючи сировинну базу для промисловості, збереження біорізноманітності, регулювання клімату та створення умов для відпочинку населення.

Основні характеристики лісів України наведені на рисунку 1.1

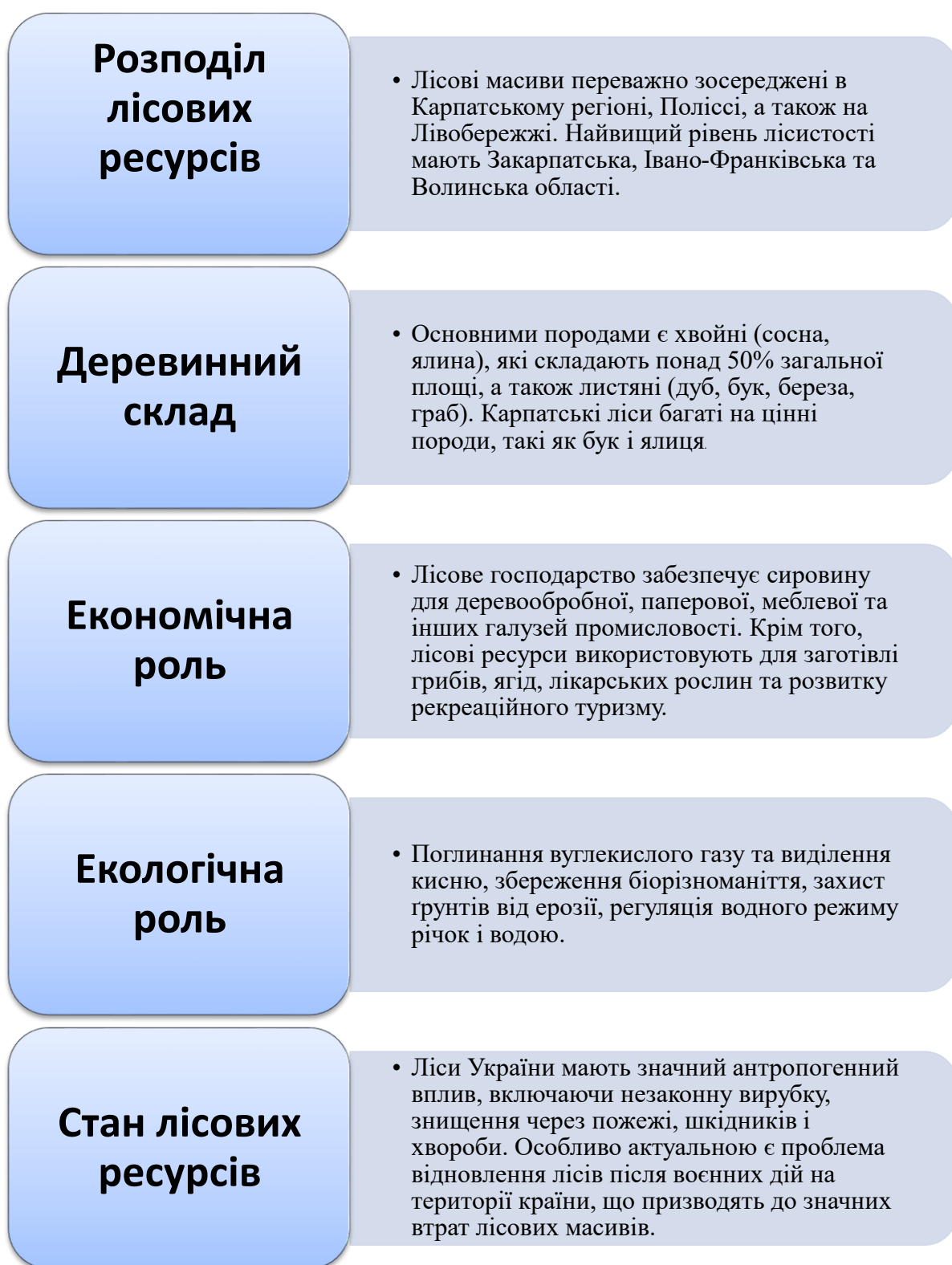

Рисунок 1.1 – Основні характеристики лісів України

Проблеми та виклики лісового господарства України:

1. Незаконна вирубка лісів. Незаконна лісозаготівля є серйозною проблемою, що призводить до втрати цінних лісових ресурсів, порушення екосистеми та зниження економічного потенціалу галузі.

2. Недостатній рівень відновлення лісів. Темпи лісовідновлення в Україні залишаються недостатніми для компенсації втрат, зокрема, кліматичні зміни, зокрема через зростання середньорічної температури та зменшення кількості опадів.

3. Застаріла інфраструктура та обладнання. Підприємства лісового господарства часто працюють із застарілою технікою, що знижує ефективність виробничих процесів та призводить до додаткових витрат.

4. Кліматичні зміни. Глобальне потепління, зростання частоти лісових пожеж, поширення шкідників та хвороб негативно впливає на продуктивність лісів.

5. Відсутність ефективного контролю та управління. Недосконалість законодавчої бази та недостатній рівень контролю за можливістю реалізації програми збереження та розвитку лісових ресурсів.

6. Вплив військових дій. Військові дії на території України спричиняють значне руйнування лісових масивів через бойові дії, пожежі, забруднення ґрунтів важкими металами, мінування території. Це створює перешкоди для старого управління лісовими ресурсами, їх охорони та відновлення.

Лісове господарство України є важливою складовою національної економіки та екологічної системи. За даними Державного агентства лісових ресурсів, ліси займають близько 16% території України, що становить приблизно 10,4 млн гектарів з яких 9,6 млн га вкрито лісовою рослинністю. Рівень лісистості в країні є нижчим за середній показник в Європі (30–40%), що зумовлює збільшення лісових насаджень та раціонального використання існуючих лісових ресурсів. Запаси деревини складають приблизно 2,1 млрд. куб. м, з річним приростом близько 35 млн. куб. м.

Розподіл лісів в Україні за породами дерев наведено на рисунку 1.2.

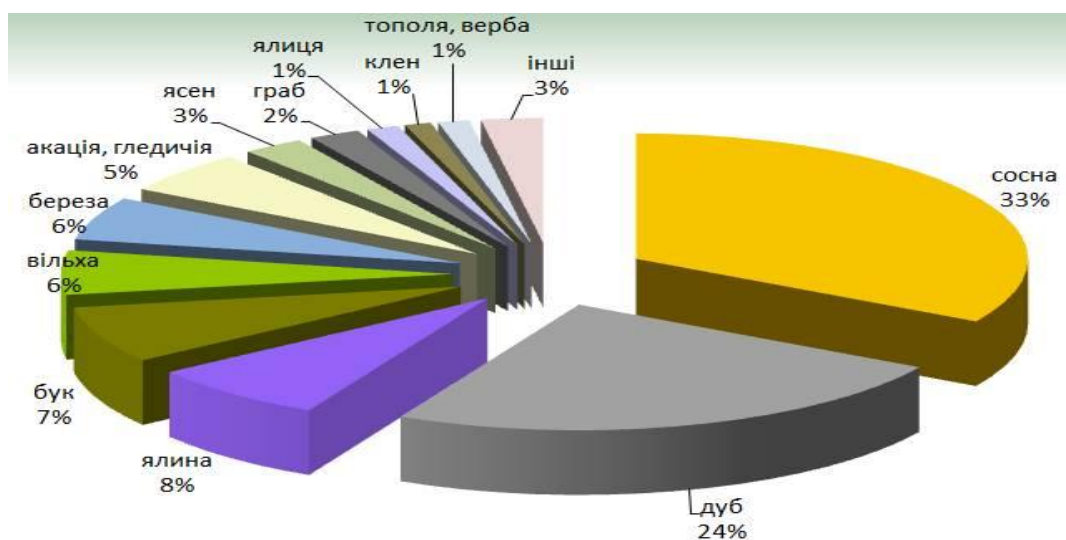

Рисунок 1.2 - Розподіл лісів в Україні за породами дерев [7]

Близько 73% лісових земель перебувають у користуванні лісогосподарських підприємств Держлісагентства. Структура лісів за формою власності наведена на рисунку 1.3.

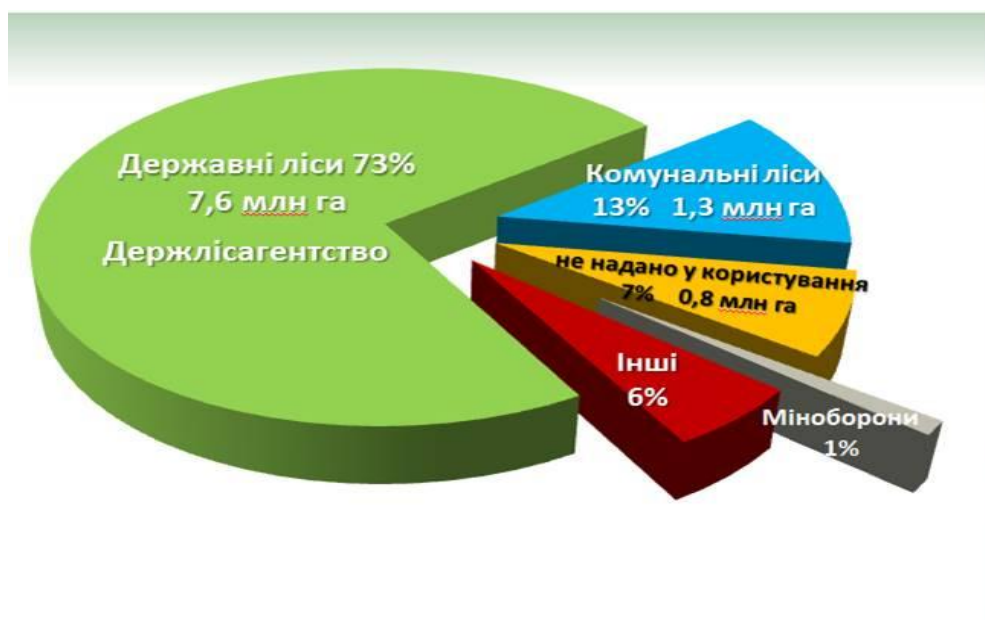

Рисунок 1.3 – Структура лісів в Україні за формою власності [7]

Війна в Україні завдала серйозного удару по економіці лісогосподарської та деревообробної галузей. Бойові дії призвели до розриву традиційних логістичних

ланцюгів, зниження обсягів виробництва та реалізації продукції, а також створили додаткові загрози для сталого розвитку галузі.

Для оцінки економічного стану підприємств, які працюють на ринку внутрішньої деревини, було проаналізовано динаміку заготівлі та реалізації круглого лісу – ключового ресурсу деревообробної промисловості та пов'язаних секторів. Згідно з дослідженнями Українського науково-дослідного інституту лісового господарства та агролісомеліорації імені Г. М. Висоцького, у 2021–2022 роках у цій сфері відбулися значні зміни.

У 2021 році, до початку війни, обсяги заготівлі та реалізації круглого лісу залишалися стабільними. Однак у 2022 році воєнні дії суттєво порушили цей баланс. Заготівля різко скоротилася, транспортування ускладнилося, а доступ до частини ресурсів було втрачено.

Для відновлення галузі потрібен комплексний підхід, який включає впровадження інноваційних технологій та диверсифікацію джерел сировини.

Основні зміни у заготівлі деревини у 2022 році:

- зменшення обсягів заготівлі ділового круглого лісу на 9,5%, зокрема хвойних порід – на 28%;
- зростання заготівлі паливної деревини на 3%, що пояснюється підвищеним попитом на альтернативні джерела енергії в умовах війни.

Найбільше падіння заготівлі круглого лісу зафіксовано в Степовій зоні (38%), Лісостепу (11%) та Поліссі (близько 10%). Незначне зростання спостерігалось в Карпатському регіоні, де бойові дії не велися.

Вплив військових дій на лісове господарство:

- тимчасово втрата контролю над одним мільйон гектарів лісів (10% від загальної площі лісового фонду) через окупацію та бойові дії;
- через замінування території обмежено доступ до 690 тис. га лісових ділянок.

У 2022 році реалізація ділового круглого лісу на внутрішньому ринку скоротилася на 15%. Основною причиною стала різка втрата платоспроможного попиту з боку деревообробної галузі, яка зазнала серйозних втрат, зокрема:

- скорочення окремих деревообробних підприємств на 50% від довоєнного рівня;
- зниження виробничої активності через руйнування інфраструктури, проблеми з логістикою, а також нестачу кваліфікованої робочої сили через евакуацію та мобілізацію працівників.

Зменшення обсягів продажу ділового круглого лісу суттєво вплинуло на доходи підприємств. Це обмежило можливості фінансування лісогосподарських робіт, висадки нових лісів і підтримки матеріально-технічної бази. Війна створила економічну нестабільність, яка знизилася інтерес інвесторів до лісового сектору. Як наслідок, реалізація проєктів з модернізації та розвитку значно ускладнилася.

Регіони, які найбільше постраждали від бойових дій і втратили доступ до лісових ресурсів, зіткнулися з серйозними економічними проблемами, включаючи скорочення робочих місць і зменшення податкових надходжень.

Одним із першочергових завдань є розмінування лісових територій та відновлення доступу до лісів у постраждалих регіонах. Це дозволить відновити заготівлю деревини та збільшити обсяги її реалізації.

Крім цього, необхідно створити програми державної підтримки для підприємств, включаючи пільгове кредитування, компенсацію збитків та сприяння експорту продукції. Акцент підвищення ефективності використання деревини, повинен робитись на розвиток технологій переробки неліквідної деревини. Відновлення та модернізація транспортної та виробничої інфраструктури, дозволить забезпечити безперебійну логістику та збільшити доступність лісових ресурсів. Необхідно проводити спільну роботу з міжнародними організаціями для залучення грантів, інвестицій та технічної допомоги у відновленні лісової галузі України.

Попри значні виклики, лісова та деревообробна галузі України мають потенціал для відновлення та подальшого розвитку. Успішна реалізація стратегічних заходів сприятиме відновленню економічної стійкості сектору, забезпечуючи його конкурентоспроможність на внутрішньому та зовнішньому ринках, а також збереженні лісових екосистем для майбутніх поколінь.

1.2 Основні напрямки використання лісових ресурсів у промисловості України

Лісові ресурси в Україні відіграють ключову роль у промисловості, забезпечуючи сировиною такі галузі, як деревообробна, целюлозно-паперова, меблева, будівельна, хімічна та енергетична. Їхній розподіл залежить від різноманіття лісової продукції, регіональних особливостей та екологічних умов, а також напрямів використання.

У лісистих регіонах, наприклад у Карпатах і Поліссі, розташовані підприємства деревообробної та меблевої промисловості. Тут заготовляють якісну деревину — дуб, бук, сосну — яку використовують для внутрішніх потреб і експорту. У менш лісистих регіонах, таких як Лісостеп і Степ, зосереджені підприємства, що виготовляють фанеру, ДСП, МДФ та інші матеріали з відходів лісосировини. У цих регіонах також активно розвивається виробництво біопалива.

Целюлозно-паперова промисловість переважно працює в західних і північних областях. Вона використовує низькоякісну деревину для виготовлення паперу, картону та целюлози, забезпечуючи як внутрішній ринок, так і експорт.

Перспективним напрямом є збільшення обсягів глибокої переробки деревини. Це дозволить скоротити експорт необробленої сировини та підвищити виробництво продукції з високою доданою вартістю, наприклад меблів, декоративних виробів і будівельних конструкцій.

Використання лісових ресурсів має базуватися на принципах сталого розвитку. Це передбачає збереження природного потенціалу лісів, боротьбу з незаконними вирубками, ефективне управління лісовим фондом і відновлення лісів. Сучасні технології моніторингу та обліку ресурсів також необхідно впроваджувати, щоб зробити галузь прозорішою та забезпечити раціональне використання лісів.

Загалом, лісові ресурси мають великий потенціал для економічного зростання України, проте його реалізація можлива лише за умов ефективного управління, модернізації виробничих процесів та переходу до відповідального використання.

Використання лісових ресурсів в розрізі промислового виробництва наступні:

1. Деревообробна промисловість:

- пиломатеріали;
- шпалопродукція;
- тарна продукція.

Основна сировина: сосна, дуб, ялина, бук (регіони Карпат, Полісся, Лісостеп).

2. Целюлозно-паперова промисловість:

- виробництво картону;
- виробництво целюлози.

Ресурсами є низькоякісна деревина, відходи деревообробки (тріски, тирса). Основні підприємства розташовані в західних регіонах Карпат та Поліссі.

3. Меблева промисловість. Виробництво меблів для внутрішнього ринку та експорту. Сировиною виступають тверді породи деревини (дуб, бук), а також фанера та ДСП. Розвинені в регіонах із лісопереробними підприємствами Закарпаття та Львівщини.
4. Виробництво деревного вугілля. Використовується в металургії, хімічній промисловості. Основна сировина є твердолистяні породи (дуб, бук). Виробництво зосереджено в західних регіонах України.
5. Енергетична промисловість. Використання деревини як біопалива, особливо актуально для малих підприємств та місцевого енергозабезпечення.

Регіональні особливості використання лісових ресурсів України залежать від природно-кліматичних умов, видового складу лісів, рівня лісистості території та економічних потреб окремих регіонів. У різних частинах країни переважають спеціальні напрями використання лісових ресурсів, пов'язані з їх доступністю та типом лісів.

Основні напрями використання лісових ресурсів та їх видовий склад в розрізі регіонів України наведений в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 - Основні напрямки використання лісових ресурсів та їх видовий склад в розрізі регіонів України

№ п.п	Регіон	Лісистість	Видовий склад	Основні напрямки використання
1	Полісся	30–40%	переважають хвойні ліси (сосна, ялина), також поширені дуб, береза, вільха.	- Заготівля деревини для будівельних матеріалів, пиломатеріалів, целюлозно-паперової промисловості. - Використання деревини для енергетичних потреб (дрова, тріска). - Недеревні ресурси: збір ягід, грибів, лікарських рослин.
2	Карпати	40–50% у гірських районах	хвойні породи (ялина, ялиця), букові та дубові ліси	- Заготівля деревини для меблевої, деревообробної, целюлозно-паперової промисловості. - Виробництво пиломатеріалів, шпал, деревного вугілля. - Рекреаційне та туристичне використання лісів.
3	Лісостеп	10–15%	дубові, грабові, липові ліси, рідше – соснові насадження.	- Лісозаготівля для локальних потреб (меблева та будівельна промисловість). - Використання деревини низької якості для виготовлення фанер, ДСП, МДФ. - Створення лісових смуг для захисту доріг та сільськогосподарських угідь.
4	Степ	3–5%	штучно висаджені акція, тополя, дуб.	- Захисні функції лісів (протиерозійні, водоохоронні). - Заготівля деревини для місцевого використання. - Створення захисних лісосмуг для зменшення впливу вітрової та водної ерозії.
5	Кримські гори (тимчасово окуповані)	до 30% в гірських районах	дубові, букові, соснові ліси, кримська сосна, ялівець.	- Природоохоронна функція (частина лісів входить до складу заповідників і національних парків). - Рекреація і туризм. - Обмежена заготівля деревини для місцевих потреб.

Регіональне використання лісових ресурсів України стикається з екологічними, економічним і соціальними викликами. Ці проблеми мають локальну специфіку, пов'язану з природними умовами, рівнем лісистості, станом лісового господарства та соціально-економічними потребами населення. Незаконна вирубка лісів є найбільш актуальною в регіонах з високою лісистістю. Масова вирубка спричинена недостатнім контролем, корупцією та попитом на дешеву деревину. Наслідками цього є зменшення площі лісів, порушення екосистемного балансу, недоотримання державою податків і зборів.

Крім цього, підвищення середньорічних температур та зміна режиму опадів знижують життєздатність деяких видів дерев, зокрема хвойних, що спричиняє їхню масову загибель. Надмірна вирубка лісів у гірських районах знижує їхню здатність затримувати вологу, що спричиняє до паводків, ерозії ґрунтів та зсувів.

У регіонах з меншою лісистістю деревні відходи (тріска, тирса, кора) часто не переробляються через відсутність відповідної інфраструктури. Крім того, у регіонах із розвиненою деревообробкою значна частина відходів залишається невикористаною, що є втратою наявного ресурсу для виробництва біопалива чи композитних матеріалів. Відсутність належного планування лісозаготівлі та управління ресурсами спричиняє деградацію лісів, часто не підтримуються принципи ротації лісових насаджень і вибору вирубки. Масштабні площі лісів потерпають від уражень шкідниками (наприклад, короїдом) та хворобами дерев. Основною причиною є зміна клімату, зниження стійкості лісів через інтенсивну експлуатацію та недостатній моніторинг стану лісів.

За даними Державної служби статистики України, в заготівлі деревини протягом останніх років спостерігається тенденція до зниження. Так, у період з 2016 по 2021 роки обсяги заготівлі скоротилися на 21,9% – із 22,6 млн.тонн до 17,6 млн.тонн. Це зниження зумовленого такими основними факторами:

- обмеженнями на заготівлю деревини, впровадженими для збереження лісових ресурсів та забезпечення сталого розвитку галузі;
- зменшенням обсягів неліквідної та паливної деревини, яка має нижчий попит на ринку;

- фокусуванням на раціональному використанні лісових ресурсів, включає скорочення рубок у зонах з високою екологічною чутливістю.

Заготівля деревини в Україні за видами продукції наведена на рисунку 1.4.

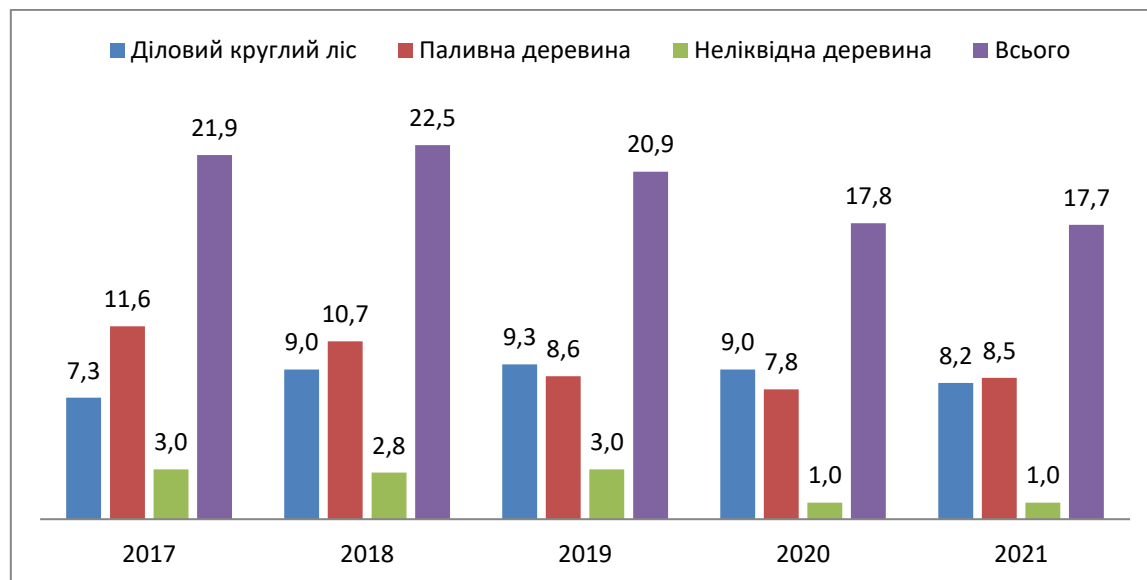

Рисунок 1.4 - Заготівля деревини в Україні за видами продукції, млн.куб.м.[25]

Скорочення заготівлі деревини зменшує антропогенного навантаження на лісові екосистеми, що важливо в умовах кліматичних змін. Зменшення заготівлі супроводжується активізацією програм висадки нових лісових насаджень, що сприяє збереженню лісового фонду України.

Очікується, що подальше реформування лісового господарства та впровадження сучасних методів управління лісовими ресурсами дозволять оптимізувати заготівлю деревини, підтримуючи екологічну стійкість та економічну ефективність галузі.

Основним споживачем лісових ресурсів є деревообробна промисловість – це галузь промисловості, яка займається переробкою деревини для створення продукції, що використовується у будівництві, виробництві меблів, пакувальних матеріалів, побутових та декоративних виробів. Вона охоплює весь цикл обробки деревини, починаючи від первинної обробки сировини (розпилювання, сушіння, сортування) до виготовлення готових виробів.

За останні роки деревообробна промисловість України демонструє динамічний розвиток, та зростає кращими темпами в порівнянні з іншими секторами економіки. За останнього десятиріччя галузь суттєво збільшила свій потенціал у структурі переробної промисловості та несировинного експорту України. Так, у 2021 році індекс виробництва деревообробної продукції досяг 132,2% порівняно з 2012 роком, зростання реального обсягу виробництва збільшилось на третину. Для порівняння, загальне промислове виробництво України за цей період збільшилось на 20% [25].

Експортний потенціал галузі також демонструє позитивну динаміку: з 2015 по 2021 рік експорт продукції деревообробної промисловості зріс з 1,1 млрд. дол.США до 2,0 млрд. дол.США. Даний сектор забезпечує 2,9% загальної експортної виручки країни, формуючи позитивне торгове сальдо. В експорті переважають такі продукти, як:

- оброблені лісоматеріали;
- облицювальні листи та фанера клеєна;
- столярні вироби та будівельні конструкції;
- дерев'яна тара, ДСП, ДВП, паркет;
- меблі.

Особливо значним є успіх у меблевому виробництві: У 2015 році Україна експортувала 70,9 тис. тонн дерев'яних меблів на суму 91,7 млн. дол.США, тоді як у 2021 році ці показники зросли до 203,2 тис. тонн і 310,5 млн. дол.США відповідно. Таким чином, експорт меблів зріс у 2,9 раза у фізичному обсязі та в 3,3 раза у вартісному вираженні.

Галузь, також, розширює свою позицію на внутрішньому ринку. З 2015 по 2020 рік частка меблів українського виробництва в структурі роздрібного товарообороту зросла з 42,1% до 48,9%, а в 2019 році сягнула пікового показника – 51,4%. Це збільшення відбувається за рахунок зростання довіри до вітчизняної продукції та її конкурентоспроможності.

Водночас, у контексті загальної економіки, частка непродовольчих товарів у роздрібному товарообороті знизилася з 39,3% у 2015 році до 32,9% у 2020 році, що підкреслює особливий прогрес деревообробної галузі.

Підсумовуючи, деревообробна промисловість України є одним із ключових драйверів несировинного експорту та локального виробництва, сприяючи економічному зростанню країни навіть у складних умовах. Подальший розвиток галузі може забезпечити значний внесок у створення робочих місць, підвищення інвестиційної привабливості та розширення експортного потенціалу.

Україна має значний потенціал у розвитку лісової промисловості та впровадження сталих практик боротьби з незаконною вирубкою та модернізації виробничих потужностей. Це дозволить не лише покращити екологічне споживання, а й збільшити внесок галузі в економіку країни.

На сьогоднішній день, прослідковується низка тенденцій, які потребують оперативного втручання для здійснення комплексного реформування лісової галузі.

Основні напрямки змін включають:

1. Вирівнювання фінансових показників галузі, що забезпечить:
 - стабільність виплати заробітної плати працівникам;
 - належне матеріально-технічне забезпечення підприємств;
 - фінансування всіх видів лісогосподарських робіт із врахуванням змін клімату, наслідків пожеж, військових дій та інших негативних явищ.
2. Вирішення конфліктів у лісовій сфері шляхом чіткого розподілу функцій:
 - регуляторно-контролюючі повноваження;
 - господарські функції.
3. Посилення захисту лісових земель від спроб рейдерського захоплення, а також удосконалення механізмів моніторингу та протидії незаконним діям.
4. Підвищення ефективності лісового господарства за рахунок збалансованого використання та монетизації всього спектру товарів та видів лісів.

5. Підвищення конкурентоспроможності лісогосподарської галузі шляхом:

- оновлення засобів виробництва;
- впровадження сучасних технологій лісовирощування, лісозаготівлі та обробки деревини;
- оптимізація виробничих витрат та зниження собівартості продукції.

6. Поліпшення інвестиційної привабливості галузі через створення прозорих умов для інвесторів, що б включали чіткі правила взаємодії між державою, бізнесом та громадськістю.

7. Розвиток туристичної інфраструктури шляхом створення сприятливих умов для залучення інвестицій з боку приватного сектору.

8. Забезпечення рівного доступу до сировини для деревообробних підприємств, зокрема шляхом:

- прозорих механізмів розподілу деревини;
- електронних торгів із рівними умовами участі для всіх підприємств;
- недопущення монополізації та дискримінації на ринку лісоматеріалів.

Крім цього, доцільно було б впровадити європейську модель лісоуправління, яка відповідала б стандартам ЄС. Для цього можна використати найкращі практики Фінляндії, Польщі, Словаччини та інших європейських країн у контексті євроінтеграційного процесу України.

Дані заходи спрямовані на забезпечення сталого розвитку лісового господарства, збереження природних ресурсів та підвищення соціально-економічного потенціалу галузі.

В Україні працюють також комунальні лісогосподарські підприємства, які є суб'єктами управління місцевими лісовими ресурсами. Вони діють в межах адміністративно-територіальних одиниць, де громади мають право власності, користуються та розпоряджаються землями лісового фонду, які передані їм у комунальну власність.

Основними функціями комунальних лісогосподарських підприємств територіальних громад є:

1. Управління лісовими ресурсами, які належать територіальним громадам, що включає інвентаризацію лісових ресурсів, їх охорону, відтворення та раціональне використання.

2. Запобігання незаконній вирубці, боротьба з браконьєрством, захист лісів від пожеж, хвороб та шкідників.

3. Лісовідновлення та лісорозведення, підприємства здійснюють заходи із посадки нових дерев, догляду за лісовими культурами, відновлення пошкоджених або вирубаних ділянок.

4. Економічна діяльність передбачає легальну заготівлю деревини, реалізацію продукції лісового господарства, включаючи дрова, пиломатеріали, недеревні лісові ресурси (гриби, ягоди, лікарські рослини). Доходи від діяльності спрямовуються на розвиток громади.

5. Екологічна та рекреаційна діяльність. Комунальні підприємства створюють умови для рекреаційного використання лісів, обґрунтовують туристичні маршрути, місця для відпочинку, сприяють екологічній освіті населення.

Перевагами комунальних лісогосподарських підприємств громад є:

- місцевий контроль. Територіальні громади мають можливість контролювати діяльність підприємства та забезпечувати прозорість використання лісових ресурсів;

- фінансова підтримка громад. Частина доходів від діяльності лісогосподарських підприємств надходить до бюджету громади, тим самим, сприяючи фінансуванню місцевих соціальних та інфраструктурних проектів;

- сталий розвиток. Орієнтація на довгострокове збереження лісових екосистем забезпечує баланс між економічними, екологічними та соціальними потребами.

Крім переваг, комунальні лісогосподарські підприємства громад мають виклики та проблеми. Для ефективного управління лісами громадам часто не вистачає кваліфікованих кадрів. Початкове фінансування для створення та оснащення підприємства може бути обмежено. Незаконні вирубки, браконьєрство

та пожежі залишаються серйозною загрозою. Крім цього, якщо громада має у володінні значну площу лісів, їх ефективне управління може бути технічно та логістично складним.

Отже, комунальні лісогосподарські підприємства є елементом розвитку територіальних громад в Україні. Вони забезпечують економічні вигоди, зберігають природне багатство, сприяють екологічному вихованню та підвищують якість життя населення. Рациональне управління лісовими ресурсами через таке підприємство – це ключ до сталого розвитку місцевих громад.

РОЗДІЛ 2

ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ БІЛОГІРСЬКОГО СЛКП «ОРЛАН»

2.1 Характеристика фінансово-господарської діяльності підприємства

Білогірське спеціалізоване лісогосподарське комунальне підприємство "Орлан" (далі – Білогірське СЛКП "Орлан") має код ЄДРПОУ 31919374, було засноване та зареєстровано 25 червня 2002 року. Станом на 25 грудня 2024 року, статус юридичної особи – зареєстровано. Уповноваженою особою підприємства є Юрчук Володимир Павлович, який виконує функції керівника підприємства. Організаційно-правовою формою Білогірського СЛКП "Орлан" є комунальне підприємство. Основним видом діяльності підприємства за класифікацією КВЕД є 02.10 є «Лісівництво та інша діяльність у лісовому господарстві», що включає управління лісовими ресурсами, їх збереження та раціональне використання. Даний код включає види діяльності, пов'язані з управлінням, використанням, відновленням і захистом лісів, а також підготовку лісових ресурсів для промислового та іншого використання. Цей код орієнтований на роботу, пов'язаний із забезпеченням стійкого управління лісовими ресурсами.

Основні напрями діяльності підприємства згідно з КВЕД 02.10 є:

- вирощування та догляд за лісами, включаючи садіння нових дерев;
- роботи з відновлення лісів після вирубки чи стихійних лих;
- розпланування території для захисту від ерозії, збереження біорізноманіття та екологічного балансу;
- охорона лісів від пожеж, шкідників, хвороб та вірусів;
- моніторинг стану лісів та попередження екологічних загроз;
- заготівля насіння та розведення саджанців;
- підготовка деревини для промислового використання (вирощування лісів для комерційної заготівлі);
- лісозаготівля для виробництва деревини, палива та іншої продукції;

- контроль за територіями, які застосовуються для збереження лісових масивів, заповідників та національних парків.

Основною метою діяльності підприємств за даним кодом є забезпечення довгострокової стійкості лісових екосистем, відновлення природних ресурсів та запобігання екологічних проблем. Також, забезпечення необхідними лісовими ресурсами, такими як деревина, гриби, лікарські рослини, ягоди, мед тощо.

Юридична адреса Білогірського СЛКП "Орлан" є селище міського типу Білогір'я, вулиця Шевченка, 46, Білогірського району, Хмельницької області. Підприємство відіграє важливу роль у забезпеченні сталого розвитку лісового господарства на території Білогірської громади, здійснюючи заходи з охорони, відновлення та використання лісових ресурсів. Засновником підприємства є Білогірська територіальна громада. Всі види економічної діяльності підприємства наведені на рисунку 2.1.

Рисунок 2.1 – Види економічної діяльності Білогірського СЛКП "Орлан"

Землі лісогосподарського призначення Білогірською територіальною громадою складають 5456,6 га, площа лісів становить 10% від усієї території громади. Наявність такої кількості лісів є частиною економіки громади та

створення енергетичної та промислової бази. Карта розміщення лісів громади наведена на рисунку 2.2.

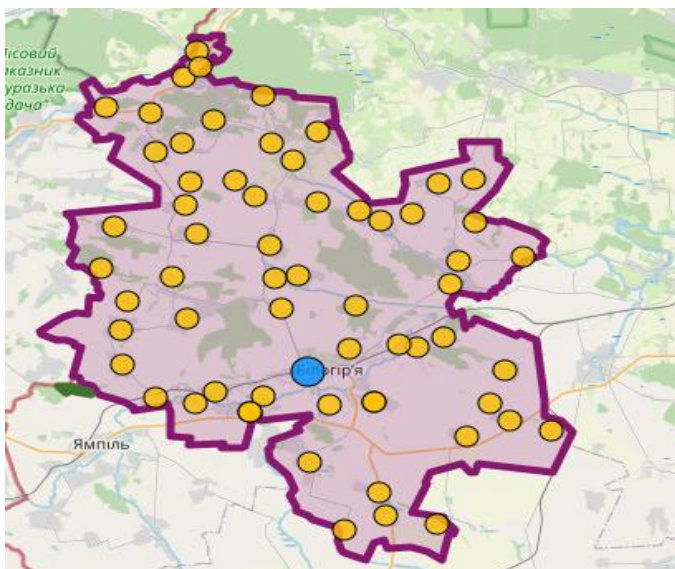

Рисунок 2.2 – Карта розміщення лісів Білогірської територіальної громади

Білогірське СЛКП "Орлан" є важливим механізмом у системі місцевого самоврядування, що забезпечує раціональне використання лісових ресурсів. Створення та функціонування підприємства спрямоване на вдосконалення управління в галузі охорони, захисту, використання та відтворення лісів, а також на збереження лісосировинних ресурсів для задоволення екологічних, економічних та соціальних потреб жителів та комунальних закладів громади.

Основною метою діяльності підприємств є забезпечення збалансованого підходу до використання лісових ресурсів, що включає:

1. Охорона та захист лісів, запобігання незаконним вирубкам, боротьба з лісовими пожежами, контроль за шкідниками та хворобами лісів.
2. Розвиток екологічного потенціалу, збереження біорізноманіття, поліпшення стану екосистем, адаптація лісових насаджень до змін клімату.
3. Раціональне використання, забезпечення місцевого населення деревиною та іншими продуктами лісу, підтримка деревообробної промисловості.

4. Відтворення лісів, проведення заходів із заліснення, відновлення деградованих земель та створення нових лісових насаджень.

5. Соціально-економічна складова, створення робочих місць, розвиток інфраструктури та підтримка соціальних ініціатив у громадах.

Створення даного підприємства має низку переваг:

- територіальні громади безпосередньо зацікавлені в ефективному використанні лісових ресурсів, що сприяє їх збереженню;
- підприємство зобов'язане звітувати перед громадою про свою діяльність, що підвищує рівень довіри з боку громадян;
- розвиток лісової інфраструктури, впровадження інновацій та реалізація спільних проєктів із бізнесом;
- створення природоохоронних територій, розвиток екотуризму, організація освітніх програм.

Крім цього, підприємство виконує широкий спектр функцій, серед яких є: проведення інвентаризації лісових ресурсів на території громади, розробка та реалізація програм сталого розвитку лісового господарства, організація заліснення територій та догляд за молодими насадженнями, моніторинг стану лісів та оперативне реагування на виклики (пожежі, незаконні вирубки тощо). Також, проводить просвітницьку роботу серед місцевого населення щодо важливості збереження лісів.

Попри це, комунальне підприємство стикається з низкою викликів:

- обмеженість коштів на проведення заходів із захисту та відтворення лісів;
- нестача кваліфікованих спеціалістів у галузі лісового господарства;
- необхідність гармонізації нормативно-правових актів для забезпечення ефективної діяльності підприємства.

Однак, комунальне підприємство «Орлан» є ефективним інструментом для вдосконалення управління лісовими ресурсами територіальної громади. Його розвиток сприяє збереженню лісосировинних ресурсів, підвищує екологічну стійкість та забезпечує соціально-економічні інтереси громади.

Основні показники балансу комунального підприємства за останні три роки наведені в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 - Характеристика основних балансових показників Білогірського СЛКП "Орлан" за 2021-2023 роки

№ п/п	Показники	Роки			Відхилення			
					Абсолютне, тис.грн.		Відносне, %	
		2021	2022	2023	2022/2021	2023/2022	2022/2021	2023/2022
1	Актив							
2	Необоротні активи	879,4	1343,8	1738,6	464,4	394,8	52,8	29,4
3	Оборотні активи	1877,5	1884,8	1797,2	7,3	-87,6	0,4	-4,6
4	-виробничі запаси	673	931	842	257,8	-88,7	38,3	-9,5
5	-запаси готової продукції	609	712	586	102,6	-125,9	16,8	-17,7
6	-дебіторська заборгованість за розрахунками	632	211	261	-420,5	50,3	-66,6	23,8
7	- гроші та їх еквіваленти	573	704	627	130,5	-77,1	22,8	-11,0
8	Баланс	2 757	3 229	3 536	471,7	307,2	17,1	9,5
9	Пасив							
10	Власний капітал	2 007,9	2 591,8	2 628,9	583,9	37,1	29,1	1,4
11	Поточні зобов'язання і забезпечення у тому числі:	749,0	636,8	906,9	-112,2	270,1	-15,0	42,4
12	- кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	98,7	38,1	48,2	-60,6	10,1	-61,4	26,5
13	- поточні зобов'язання за розрахунками	650,3	598,7	858,7	-51,6	260,0	-7,9	43,4
14	Баланс	2 756,9	3 228,6	3 535,8	471,7	307,2	17,1	9,5

Згідно таблиці 2.1 сума необоротних та оборотних активів зросли з 2 757 тис. грн у 2021 році до 3 536 тис. грн у 2023 році, що свідчить про загальне збільшення ресурсної бази підприємства. Необоротні активи значно зросли, так у 2021 р. становили 879,4 тис. грн., у 2023 р. – 1738,6 тис. грн. (+98%). Оборотні активи залишилися майже незмінними. Оборотні активи підприємства наведені на рисунку 2.3.

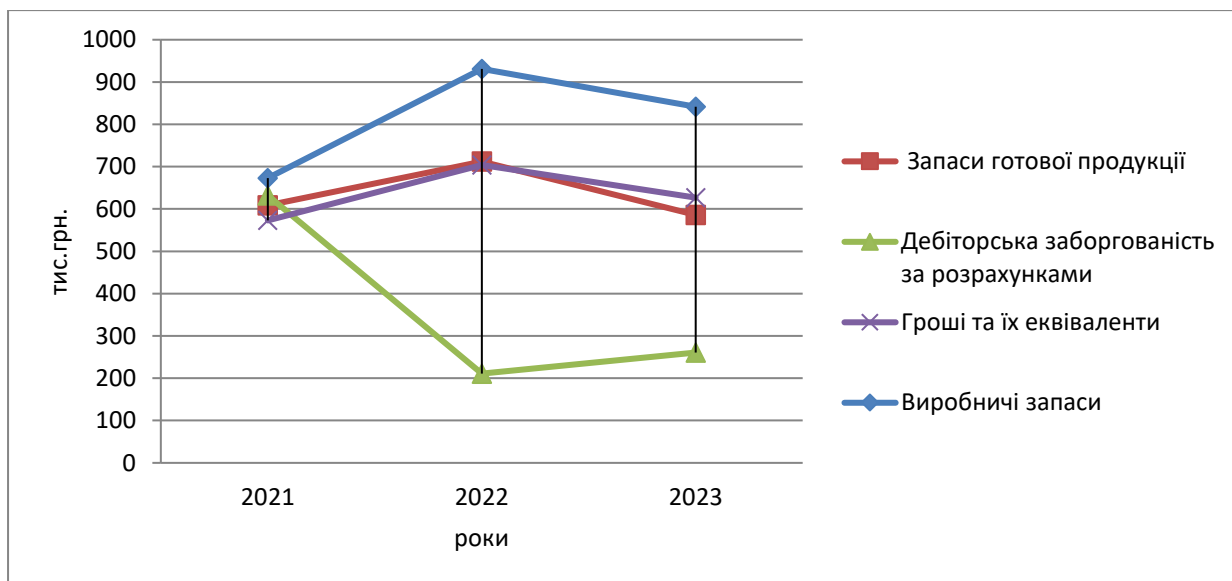

Рисунок 2.3 - Оборотні активи Білогірського СЛКП "Орлан" за 2021-2023 роки

Із рисунка 2.3 бачимо, що підприємство за останні три роки зазнало змін у структурі своїх оборотних активів, скоротилася дебіторська заборгованість та запаси готової продукції.

Власний капітал підприємства збільшився з 2 007,9 тис. грн у 2021 р. до 2 628,9 тис. грн у 2023 р. (+30,9%), що позитивно впливає на стабільність підприємства. Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги залишилася низькою (48,2 тис. грн. у 2023 р.). Значне зростання відбулося у поточних зобов'язаннях за розрахунками: з 650,3 тис. грн. у 2021 році до 858,7 тис. грн. – 2023 році, що свідчить про збільшення боргового навантаження.

В цілому, підприємство демонструє позитивну динаміку зростання власного капіталу та активів, що свідчить про його розвиток. Однак, є певні ризики, пов'язані зі зростанням поточних зобов'язань які потребують активного

управління. Необхідно приділити підвищену увагу ефективності використання активів і контролю над короткостроковими фінансовими зобов'язаннями для забезпечення сталого функціонування підприємства.

Основні економічні показники діяльності підприємства за останні три роки наведені в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 - Характеристика основних економічних показників Білогірського СЛКП "Орлан" за 2022-2023 роки

№ п/п	Показники	Роки			Відхилення			
		2021	2022	2023	Абсолютне		Відносне, %	
					2022/2021	2023/2022	2022/2021	2023/2022
1	Дохід від реалізації продукції, тис.грн.	7 168	7 924	8 627	755,8	703,6	10,5	8,9
2	Собівартість реалізованої продукції, тис.грн.	6 258	7 346	8 013	1087	667	17,4	9,1
3	Чистий прибуток, тис.грн.	917	584	621	-333	37,1	-36,3	6,4
4	Чисельність працівників, чол.	48	50	53	2	3	4,2	6,0
5	Кредиторська заборгованість, тис.грн.	749	637	907	-112	270,1	-15,0	42,4
6	Інші операційні витрати, тис.грн.	314	340	361	26,3	20,8	8,4	6,1

Дохід від реалізації продукції збільшилися з 7168 тис.грн у 2021 р. до 8627 тис.грн. у 2023 р. (+20,3%). Собівартість реалізованої продукції зросла більш значно, ніж дохід від реалізації продукції, з 6258 тис.грн. у 2021 р. до 8013 тис.грн. у 2023 р. (+28%). Абсолютне збільшення собівартості перевищує приріст доходу що негативно впливає на прибутковість. Чистий прибуток у 2022 р. зменшився на 36,3% (на 333 тис.грн.), але у 2023 р. дещо зріс (6,4%).

Чисельність працівників підприємства щороку збільшується, так у 2021 році працювало 48 осіб, а у 2023 - 53.

Як бачимо з проведеного аналізу, підприємство демонструє зростання доходів, інвестицій в основні засоби та чисельність персоналу. Однак, зростання собівартості та кредиторської заборгованості створює певне напруження у фінансовій стабільності. Для підтримки сталого розвитку підприємства необхідно зосередитися на підвищенні прибутковості, оптимізації витрат та зменшення боргового навантаження.

Динаміка показників доходу від реалізації продукції та чистого прибутку за останні роки наведена на рисунку 2.4.

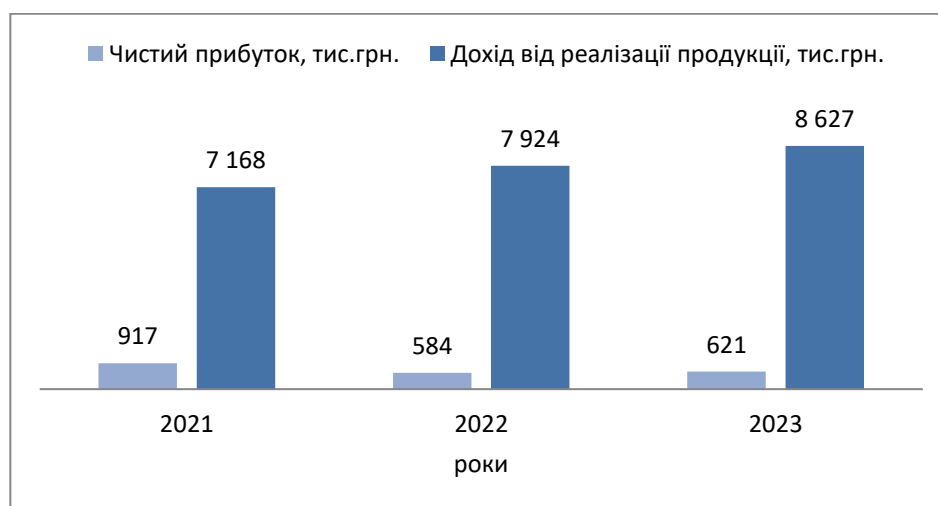

Рисунок 2.4 - Показники доходу від реалізації продукції та чистого прибутку Білогірського СЛКП "Орлан" за 2021-2023 роки, тис.грн.

З рисунку 2.3 спостерігаємо стабільну позитивну динаміку доходу, що свідчить про збільшення обсягів реалізації продукції та підвищення цін на неї. Зниження прибутковості підприємства спричинене зростанням витрат (матеріальних, енергетичних, заробітної плати тощо), інфляційними процесами в країні та неефективним управлінням витратами та використанням ресурсів. Хоча дохід від реалізації продукції зростає, зниження чистого прибутку вказує на проблему з рентабельністю та збільшення частки витрат. Якщо такі тенденції

продовжуватимуться, це може негативно вплинути на фінансову стійкість підприємства в довгостроковій перспективі.

2.2 Фінансовий аналіз підприємства

Фінансовий аналіз підприємства — це процес оцінки фінансового стану, результатів діяльності та перспектив розвитку підприємства на основі аналізу фінансової звітності. Для його визначення використовуються різні методи та показники, зокрема оцінка платоспроможності, ліквідності, рентабельності, ділової активності та інші напрямки фінансової діяльності підприємства.

Фінансовий аналіз включає:

- вивчення структури активів та пасивів;
- аналіз прибутковості та рентабельності;
- оцінку ліквідності та платоспроможності;
- аналіз оборотності активів та зобов'язань;
- оцінку фінансової стабільності.

Фінансовий аналіз показує чи здатне підприємство виконувати свої зобов'язання, забезпечувати операційну діяльність та інвестувати в розвиток, також допомагає керівництву ухвалювати обґрунтовані рішення щодо фінансової політики, інвестування, управління оборотними коштами та ресурсами. Аналіз дозволяє виявити слабкі місця (низьку ліквідність, збільшення боргового навантаження, низьку рентабельність) та запобігати фінансовій кризі підприємства. На основі аналізу можна планувати довгостроковий розвиток підприємства, оптимізувати структуру капіталу, розширювати бізнес та знижувати ризики.

Перевагами фінансового аналізу підприємства є:

- отримання об'єктивної картини фінансового стану;
- сприяння підвищенню ефективності управління підприємством;
- забезпечення прозорості для інвесторів, кредиторів та акціонерів.

Отже, фінансовий аналіз є незамінним інструментом для оцінки підприємства, виявлення ризиків та забезпечення його стійкого розвитку в майбутньому.

Ефективне використання основних фондів підприємства є важливим для забезпечення його продуктивності, конкурентоспроможності та фінансової стабільності. Аналіз таких показників як фондоозброєність, фондівіддача, фондомісткість, коефіцієнт зносу основних засобів та рентабельність власних засобів дає можливість зробити ключові висновки. Загалом, регулярний аналіз цих показників дозволяє керівництву підприємства виявляти проблемні ділянки, оптимізувати використання основних засобів та планувати стратегічні інвестиції для підвищення ефективності діяльності.

Показники майнового стану підприємства наведені в таблиці 2.3

Таблиця 2.3 - Показники майнового стану Білогірського СЛКП "Орлан" за 2022-2023 роки

№ п/п	Показники	Роки		Відхилення	
		2022	2023	Абсолютне	Відносне, %
1	Фондомісткість	0,56	0,71	0,15	27,3
2	Фондоозброєність	88,93	116,32	27,4	30,8
3	Коефіцієнт зносу основних засобів	0,17	0,22	0,05	28,2
4	Фондовіддача	1,78	1,40	-0,38	-21,5
5	Рентабельність основних засобів	0,13	0,10	-0,03	-23,3
6	Абсолютна сума прибутку на одну гривню основних засобів	0,66	0,46	-0,20	-30,4

З таблиці 2.3 бачимо, що у 2023 році фондомісткість збільшилась на 0,15 пунктів, це означає, що у підприємства знижується ефективність використання ресурсів. Фондоозброєність збільшилась із 88,9 у 2022 році до 116,3 у 2023 році (на 27,4). Це позитивний сигнал, оскільки підприємство збільшило кількість основних засобів на одного працівника, що сприяє підвищенню продуктивності

праці. Показник фондівдачі знизилася із 1,78 до 1,40, що означає, що підприємство почало отримувати менше продукції на одиницю вартості основних засобів та є негативною тенденцією.

Дальше розрахуємо коефіцієнти ліквідності, аналіз яких дасть можливість оцінити спроможність підприємства виконувати свої короткострокові фінансові зобов'язання. Коефіцієнт покриття показує, чи достатньо у підприємства оборотних активів для повного покриття короткострокових зобов'язань. Значення коефіцієнта більше 1 вказує на фінансову стійкість, тоді як значення менше 1 свідчить про ризик неплатоспроможності. Коефіцієнт швидкої ліквідності дозволяє оцінити, наскільки підприємство може погасити свої поточні зобов'язання за рахунок найбільш ліквідних активів (грошових коштів, дебіторської заборгованості). Він є першим індикатором у кризових ситуаціях. Коефіцієнт абсолютної ліквідності показує, яку частину поточних зобов'язань підприємство може швидко погасити лише за рахунок грошових коштів і короткотермінових фінансових вкладень. Значення цього коефіцієнта, як правило, є нижчим, ніж в інших показниках ліквідності. Регулярний моніторинг цих показників є ефективним для підтримки надійної платоспроможності та фінансової стійкості підприємства.

Показники ліквідності товариства наведені в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 - Показники ліквідності Білогірського СЛКП "Орлан" за 2022-2023 роки

№ п/п	Показники	Роки		Відхилення	
		2022	2023	Абсолютне	Відносне, %
1	Коефіцієнт покриття	2,96	1,98	-0,98	-33,0
2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,38	0,41	0,03	7,0
3	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	1,10	0,69	-0,41	-37,5
4	Чистий оборотний капітал, тис. грн.	1248,00	890,30	-357,70	-28,7

Негативною тенденцією показників ліквідності є значне зниження коефіцієнта покриття (-33,0%), коефіцієнта абсолютної ліквідності (-37,5%) та скорочення чистого оборотного капіталу (-28,7%), що є сигналом про зниження фінансової стійкості.

Позитивними змінами є незначне підвищення коефіцієнта швидкої ліквідності (+7,0%), що свідчить про збільшення здатності підприємства швидко реагувати на короткострокові фінансові виклики.

Дальше розрахуємо показники платоспроможності підприємства, що дозволяють оцінити платоспроможність, стійкість, ефективність управління ресурсами та мобільність підприємства.

Показники платоспроможності підприємства наведені в таблиці 2.5

Таблиця 2.5 - Показники платоспроможності Білогірського СЛКП "Орлан" за 2022-2023 роки

№ п/п	Показники	Роки		Відхилення	
		2022	2023	Абсолютне	Відносне, %
1	Коефіцієнт платоспроможності	0,80	0,74	-0,06	-7,4
2	Коефіцієнт фінансування	0,25	0,34	0,10	40,4
3	Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними запасами	0,66	0,50	-0,17	-25,2
4	Коефіцієнт маневреності робочого капіталу	0,48	0,34	-0,14	-29,7

На основі даних таблиці 2.5 можна зробити такі висновки:

- Коефіцієнт платоспроможності:
 - у 2022 році значення становило 0,80, а в 2023 році знизилося до 0,74;
 - зниження коефіцієнта зменшує спроможність підприємства швидко покриває короткострокові зобов'язання за рахунок високоліквідних активів, однак обидва значення значно перевищують теоретично оптимальні (0,2–0,25), що свідчить про високий рівень ліквідних активів.

- Коефіцієнт фінансування:

- у 2022 році коефіцієнт дорівнював 0,25 , а у 2023 році зріс до 0,34;
- зростання цього показника вказує на ефективність частки власного капіталу довгострокових зобов'язань у загальній структурі пасивів, що позитивно впливає на фінансову стійкість підприємства.

3. Коефіцієнт забезпечення власності оборотними запасами:

- у 2022 році показник становив 0,66 , а у 2023 році знизився до 0,50;
- свідчить про зниження здатності підприємства покривати запаси власними оборотними засобами, що може негативно вплинути на безперебійність виробничо-збутового процесу.

4. Коефіцієнт маневреності робочого капіталу:

- значення погіршилося з 0,48 у 2022 році до 0,34 у 2023 році;
- зменшення коефіцієнта вказує на зниження частки оборотних матеріальних активів у складі робочого капіталу, що свідчить про менш ефективне використання робочого капіталу у 2023 році.

Для покращення вище зазначених показників підприємства слід зосередитися на збалансуванні структури капіталу та ефективнішому управлінні оборотними активами.

Наступним, розрахуємо показники ділової активності підприємства. Оскільки, показники оборотності (дебіторської та кредиторської заборгованості, матеріальних запасів) важливі для оцінки ефективності управління активами та борговими зобов'язаннями. Короткі періоди погашення заборгованостей (дебіторської та кредиторської) та високий рівень оборотності запасів сприяють підтриманню фінансової стабільності. Ефективність управління власним капіталом та швидкість обігу ресурсів впливають на прибутковість підприємства.

Показники ділової активності підприємства наведені в таблиці 2.6.

Аналіз фінансових показників ділової діяльності підприємства:

1. Коефіцієнт оборотності активів:

- у 2022 році становив 2,65 , у 2023 році зменшився до 2,55;
- свідчить про незначне зниження ефективності використання активів для отримання виручки.

Таблиця 2.6 - Показники ділової активності Білогірського СЛКП "Орлан" за 2022-2023 роки

№ п/п	Показники	Роки		Відхилення	
		2022	2023	Абсолютне	Відносне, %
1	Коефіцієнт оборотності активів	2,65	2,55	-0,10	-3,7
2	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	7,58	7,62	0,03	0,4
3	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	10,75	25,24	14,49	134,8
4	Строк погашення дебіторської заборгованості, днів	33,96	14,46	-19,50	-57,4
5	Строк погашення кредиторської заборгованості, днів	48,1	47,9	-0,2	-0,4
6	Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	3,5	3,4	-0,1	-2,6
7	Коефіцієнт оборотності основних засобів	5,9	4,5	-1,4	-24,3
8	Коефіцієнт оборотності капіталу	3,4	3,3	-0,1	-4,1

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості:

- у 2022 році дорівнював 7,58 , у 2023 році незначно знизився до 7,62;
- вказує на стабільний рівень погашення кредиторської заборгованості підприємством.

2. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості:

- значення значно зросло з 10,75 у 2022 році до 25,24 у 2023 році;
- вказує на суттєве прискорення стягнення дебіторської заборгованості, що позитивно впливає на ліквідність підприємства.

3. Строк погашення дебіторської заборгованості:

- у 2022 році становив майже 34 дні, у 2023 році зменшився до 14 днів;
- скорочення строку покращує платіжну дисципліну клієнтів та швидше повернення коштів.

4. Строк погашення кредиторської заборгованості:

- у 2022 році дорівнював 48,1 днів, у 2023 році зменшився до 47,9 днів;
 - зміна незначна, що вказує на стабільність у розрахунках з постачальниками.

5. Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів:

- у 2022 році становив 3,5, у 2023 році знизився до 3,4;
 - свідчить про ефективне використання запасів.

6. Коефіцієнт оборотності основних засобів:

- зменшився з 5,9 у 2022 році до 4,5 у 2023 році;
 - вказує на зниження ефективності використання основних засобів для отримання доходу.

7. Коефіцієнти оборотності капіталу:

- у 2022 році дорівнював 3,4, у 2023 році зменшився до 3,3;
 - вказує на незначне зниження ефективності управління капіталом.

Отже, основним позитивним моментом є суттєве прискорення оборотності дебіторської заборгованості та скорочення строку її погашення, що забезпечує швидкий доступ до оборотних коштів. Негативними тенденціями є зниження ефективності використання активів, матеріальних запасів, основних засобів та капіталу, що вказує на проблеми з оптимізацією операційної діяльності.

Показники рентабельності підприємства наведені в таблиці 2.7.

Таблиця 2.7 - Показники ділової активності Білогірського СЛКП "Орлан" за 2022-2023 роки

№ п/п	Показники	Роки		Відхилення	
		2022	2023	Абсолютне	Відносне, %
1	Коефіцієнт рентабельності активів	19,51	18,36	-1,15	-5,9
2	Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	25,39	23,79	-1,60	-6,3
3	Коефіцієнт рентабельності діяльності	7,37	7,20	-0,17	-2,3

Аналіз коефіцієнтів рентабельності за 2022 та 2023 роки:

1. Коефіцієнт рентабельності активів:

- у 2022 році становив 19,51% , у 2023 році знизився до 18,36%;
- свідчить про незначне зниження ефективності використання активів для отримання чистого прибутку. Зниження викликане як зменшенням прибутку.

2. Коефіцієнт рентабельності власного капіталу:

- у 2022 році було 25,39%, а в 2023 році зменшилось до 23,79%;
- зменшення цього показника показує про зниження ефективності використання власного капіталу для отримання прибутку. Це свідчить про збільшення власного капіталу без відповідного зростання прибутку.

3. Коефіцієнт рентабельності діяльності:

- у 2022 році становив 7,37%, у 2023 році зменшився до 7,20%;
- вказує на незначне зниження прибутковості господарської діяльності підприємства.

Усі показники рентабельності мають тенденцію до незначного зниження у 2023 році порівняно з 2022 роком. Водночас значення показників залишаються на достатньо високому рівні, що свідчить про загальну фінансову стійкість підприємства.

Хоча підприємство демонструє загальну стабільність і доволі високі показники рентабельності, однак, зниження їх у 2023 році свідчить про певні ризики у майбутньому, якщо негативна тенденція збережеться.

На нашу думку, доцільно зосередитися на оптимізації витрат, підвищенні ефективності використання активів та капіталу, а також на заходах спрямованих на збільшенні доходів.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВИХ ПОКАЗНИКІВ БІЛОГІРСЬКОГО СЛКП "ОРЛАН"

3.1 Впровадження нової лінії з виробництва ламельного бруса.

В умовах сучасного розвитку лісогосподарської галузі підвищення ефективності та якості виробництва є одним із головних завдань. На нашу думку, Білогірському СЛКП "Орлан" варто розглянути можливість запуску нової лінії для виробництва ламельного бруса. Це допоможе задовольнити зростаючий попит на продукцію та збільшити прибутки підприємства.

Метою впровадження нової лінії є розширення виробничих можливостей, створення продукції з доданою вартістю та освоєння нових ринків збуту. Ламельний брус активно використовується в будівництві, виробництві меблів та інших галузях, що робить його затребуваним продуктом.

Планується оснастити лінію сучасним обладнанням, яке забезпечить високу точність і якість виготовлення. Системи сушки та пресування будуть оптимізувати технологічний процес, а сучасні системи контролю дозволять мінімізувати можливі похибки у виробництві.

Для забезпечення продуктивності та якості виробництва ламельного бруса необхідно сучасне обладнання, яке включатиме:

- стрічкову та дискову пилораму для первинної обробки деревини;
- обладнання для калібрування дерев'яних заготовок;
- вакуумну сушильну камеру для забезпечення рівномірного висушування деревини;
- преси холодного та гарячого типу для формування ламельного бруса;
- обладнання нанесення клею, зокрема автоматизовані аплікатори, які забезпечують рівномірний розподіл клею;
- фрезерувальні верстати для створення шипових з'єднань;
- шліфувальну машину для доведення поверхні до необхідної гладкості;

- допоміжне обладнання.

Основним принципом виготовлення ламельного бруса є склеювання тонких шарів деревини (ламелі) для створення міцного та стабільного будівельного матеріалу. Основні етапи виготовлення ламельного бруса наведені на рисунку 3.1.

Рисунок 3.1 - Основні етапи виготовлення ламельного бруса

Далі більш детально розглянемо етапи виготовлення ламельного бруса:

1. Заготівля сировини:

- використовують високоякісну деревину хвойних порід (сосна, ялина) або твердих порід (дуб, бук);
- деревина повинна бути здоровою, без значних дефектів (гнилі, тріщини);
- колоди доставляються на виробництво.

2. Розпилювання колод:

- колоди розпилюються на дошки необхідної товщини;
- видаляються дефектні дошки, які можуть погіршити якість кінцевого продукту.

3. Сушіння деревини:

- ламелі висушуються до вологості 8–12%, що запобігає деформації готового бруса;
- регулярно перевіряється рівень вологості, щоб досягти необхідних стандартів.

4. Обробка ламелей:

- поверхня дошок вирівнюється для ідеального з'єднання;
- ламелям надається точна форма;
- видаляються сучки та інші недоліки;
- короткі ламелі з'єднуються за допомогою мікрошипів, якщо потрібно збільшити довжину.

5. Склеювання:

- на поверхню ламелі наноситься спеціальний клей на основі поліуретану або епоксидної смоли;
- ламелі складаються одна на одну та пресуються під високим тиском і температурою для забезпечення надійного склеювання.

6. Формування бруса:

- склеєний блок розрізається до потрібних розмірів;

- виконується шліфування, фрезерування для надання остаточної форми;

- наноситься антисептик та покриття для захисту від вологи, грибка та шкідників.

7. Контроль якості:

- зразки бруса тестуються за допомогою навантажень;
- перевірка на предмет дефектів у готовій продукції (тріщин, порушення клейових швів, нерівностей).

8. Пакування та зберігання:

- готовий брус загортається в поліетилен або інший матеріал для захисту від впливу зовнішнього середовища під час транспортування;

- на кожен виріб наноситься маркування, яке вказує на характеристики бруса (тип деревини, розміри, виробник);

- ламельний брус зберігається в сухих та вентильованих приміщеннях, щоб уникнути впливу вологи та температурних перепадів.

Для формування бюджету на впровадження лінії з виробництва ламельного бруса розрахуємо вартість основного обладнання. Для наших розрахунків виберемо Тайванське обладнання для деревообробки, яке пропонується за конкурентними цінами, що робить його привабливим вибором саме для малих та середніх підприємств. Основні виробники з Тайваню, компанія «Leadermac» – стрічкові пили, калібрувальні та фрезерувальні верстати, компанія «Nanxing Machinery» – спеціалізуються на доступних автоматизованих рішеннях для обробки деревини, фірма «Goodtek Machinery» – виробляють сушильні установки та преси. Крім цього, перевагами тайванського обладнання є конкурентна ціна в порівнянні з європейськими виробниками, надійна якість, особливо в середньому ціновому сегменті, доступність запчастин та сервісного обслуговування.

Вартість обладнання для виробництва ламельного бруса від тайванських виробників наведені в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 - Вартість обладнання для виробництва ламельного бруса

№ п/п	Обладнання	Вартість, грн.
1	Лісопильне обладнання:	
2	Стрічкова та дискова пилорами	130000,0
3	Калібрувальний показник	86000,0
4	Системи сушки:	
5	Вакуумна сушильна камера	126000,0
6	Конвекційна сушильна установка	105000,0
7	Обладнання для склеювання:	
8	Прес холодного типу	260000,0
9	Прес гарячого типу	505000,0
10	Система нанесення клею	210000,0
11	Фінішна обробка:	
12	Фрезерувальний верстат	410000,0
13	Шліфувальна машина	140000,0
14	Системи автоматизації та контролю:	
15	Програмно-апаратний комплекс	340000,0
16	Системи управління технологічним процесом	230000,0
17	Допоміжне обладнання:	
18	Конвеєри та транспортери	80000,0
19	Система видалення тирси та пилу	60000,0
20	Разом	2682000,0
21	Кредит -2000000грн.	
22	Відсоткова ставка річна -9%	
23	Термін кредиту місяців-60	
24	Виплата відсотків в рік	204000,0
25	Всього	2886000,0

Отже, загальна вартість обладнання та інші витрати для виробництва ламельного бруса складе 2886,0 тис.грн.

Дальше проведемо розрахунок собівартості ламельного бруса враховуючи вартість сировини, електроенергію та тепло, оплату праці робітників, амортизація виробничого обладнання, клей, антисептики, лакофарбові матеріали та адміністративні витрати.

Собівартість виробництва одного метра кубічного ламельного бруса наведено в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2 - Собівартість одного м³ ламельного бруса

№ п/п	Назва витрат	Одиниці виміру	Сума, грн.
1	Сировина:		
2	Деревина	грн/м ³	4600
3	Транспортування сировини	грн/м ³	600
4	Енергоносії:		
5	Електроенергія	грн/м ³	2232
6	Опалення (сушіння)	грн/м ³	1900
7	Зарплата працівників:		
8	На виробництво 1 м ³ йде 5 годин роботи 8 працівників, кожен із середньою погодинною ставкою 70 грн.	грн/м ³	2800
9	Матеріали:		
10	Клей	грн/м ³	1354
11	Антисептики та лаки	грн/м ³	950
12	Амортизація обладнання:		
13	Вартість обладнання – 6 101 000 грн.		
14	Термін амортизації – 10 років.		
15	Обсяг виробництва – 600 м ³ на рік.		
16	Амортизація на 1 м ³	грн/м ³	862
17	Адміністративні витрати:		
18	Частка адміністративних витрат – 10% від виробничих витрат.	грн/м ³	1404
19	Всього		16702

Як бачимо з таблиці 3.2 собівартість виробництва 1 м³ ламельного бруса складає 16702,0 грн.

На нашу думку, обсяг виробництва підприємством ламельного бруса в рік може скласти 300 м³. За даними платформи «Пром» реалізація такого бруса в Україні складає 19000,0 грн. м³.

Розрахуємо чистий прибуток на рік від реалізації даного проекту по формулі:

$$\text{Чп} = (\text{Рв} - \text{Сп}) * \text{Оп} \quad (3.1)$$

де:

Рв – реалізаційна вартість одного метра кубічного дров;

Сп – собівартість продукції одного метра кубічного дров;

Оп – обсяг реалізованої продукції.

$$\text{ЧП} = (19000 - 16702) * 300 = 689400,0 \text{ грн.}$$

Враховуючи вище неведені розрахунки, щодо отримання додаткового прибутку за рахунок впровадження проекту та базових даних на рисунку 3.2 показано динаміку чистого прибутку за останні роки та прогнозний рік Білогірського СЛКП "Орлан"

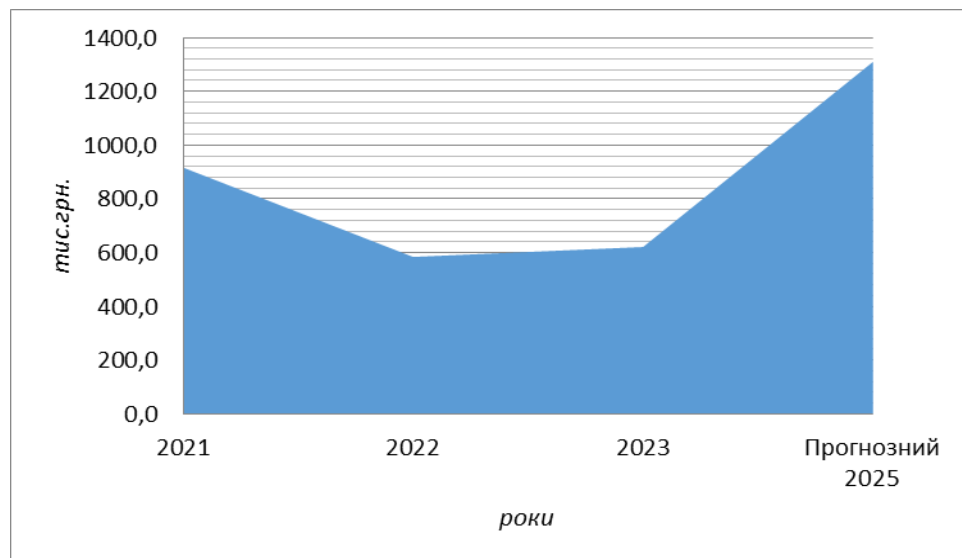

Рисунок 3.2 – Чистий прибуток Білогірського СЛКП "Орлан"

З рисунку 3.2 бачимо, що за рахунок впровадження лінії з виробництва ламельного бруса величина чистого прибутку підприємства в прогнозованому році зросте на 111,0% в порівнянні із базовим 2023 роком $(1310,4 - 621,0 / 621,0 * 100)$.

Розраховуємо термін окупності період, протягом якого інвестиції в проект повертаються за рахунок чистого прибутку

$$\text{Термін окупності} = \frac{\text{Інвестиції}}{\text{Середній річний чистий прибуток}} \quad (3.2)$$

$$\text{Термін окупності} = \frac{2886000}{689400} = 4,2$$

Отже, термін окупності запропонованого проекту з впровадження виробництва ламельного бруса 4 роки 2 місяці.

Основні показники ефективності впровадження нової лінії з виробництва ламельного бруса представлено у таблиці 3.3.

Таблиця 3.3. Основні показники ефективності впровадження нової лінії з виробництва ламельного бруса.

№п/п	Назва показника	Одиниці виміру
1	Вартість обладнання для виробництва ламельного бруса, грн.	2886000,0
2	Реалізація ламельного бруса в Україні складає, грн. м ³	19000,0
3	Собівартість виробництва 1 м ³ ламельного бруса, грн	16702,0
4	Обсяг виробництво підприємством ламельного бруса в рік, м ³	300
5	Чистий прибуток на рік від реалізації даного проекту, грн.	$Чп = (19000 - 16702) * 300 = 689400,0$
6	Термін окупності запропонованого проекту з впровадження виробництва ламельного бруса	$\frac{2886000}{689400} = 4,2$ 4 роки 2 місяці

Отже, реалізація даного проекту спрямована не лише на збільшення прибутку підприємства, а й на створення нових робочих місць у територіальній громаді. Започаткування виробництва сприятиме розвитку місцевої економіки.

Крім цього, запуск лінії з виробництва ламельного бруса створить передумови для подальшого розширення виробництва та розробки нових товарів із дерева. Посилення виробничих потужностей позитивно вплине на конкурентоспроможність підприємства на внутрішньому та зовнішньому ринках.

3.2 Створення веб-сайту підприємства, для реалізації нової продукції

У сучасному світі люди дедалі частіше шукають інформацію про компанії та їхні товари в інтернеті. Веб-сайт допомагає швидко знайти потрібну компанію та ознайомитися з її послугами чи продукцією. Наявність професійного сайту створює враження надійності та серйозного підходу, що сприяє залученню нових клієнтів і партнерів.

Завдяки веб-сайту клієнти можуть отримувати інформацію або оформляти замовлення в будь-який час, незалежно від дня чи години, що значно розширює можливості бізнесу. Крім того, сайт може частково замінити роботу відділу продажів або служби підтримки, автоматизуючи такі процеси, як оформлення замовлень чи відповіді на поширені запитання.

Веб-сайт компанії – це інтернет-ресурс, створений для її представлення в онлайн-просторі. Він виконує різні завдання: інформує про товари та послуги, залучає нових клієнтів, посилює позиції бренду та сприяє взаємодії компанії з партнерами й клієнтами.

Для створення веб-сайту підприємства необхідно врахувати наступні складові:

1. Інформаційна складова:

- надання основної інформації про компанію, її історію, місію, цінності;
- перелік послуг та продуктів, які пропонує підприємство;
- контактні дані, включно з адресою, телефоном, електронною поштою.

2. Функціональна складова:

- форми для зворотного зв'язку;
- можливість онлайн-замовлення чи бронювання;
- відгуки клієнтів, які сприяють підвищенню довіри.

3. Маркетингова складова:

- розкрутка бренду та підвищення його пізнаваності;
- пропозиція послуг або продуктів через SEO та онлайн-рекламу;
- інтеграція з соціальними мережами.

Відомо, що веб-сайт містить взаємопов'язані електронні веб-сторінки, які містять текст, зображення та відео. Ці сторінки можна переглянути через інтернет за допомогою веб-браузера.

Основні характеристики веб-сайту підприємства включають:

- доменне ім'я, яке вводиться в адресний рядок браузера для доступу до сайту. Рекомендуємо вибрати ім'я, яке легко запам'ятовується. На нашу думку, можна назвати домен: [www .orlan.ua](http://www.orlan.ua);

- веб-сайт повинен містити актуальну та корисну інформацію про підприємство, серед основних розділів варто включити: опис діяльності підприємства, графік роботи, фотографії продукції;

- можливість клієнту вибрати та замовити необхідну продукцію.

Для забезпечення роботи веб-сайту необхідна технічна інфраструктура:

- для зберігання вмісту веб-сайту необхідно встановити фізичний сервер в офісі підприємства або орендувати віртуальний сервер у хмарному середовищі, який забезпечить швидкий та надійний доступ до сайту;
- для зручного редагування та оновлення сайту необхідно використовувати система управління контентом, наприклад, WordPress.

Сайт повинен мати привабливий дизайн, який би відповідав корпоративному стилю підприємства. Також важливо забезпечити зручність навігації, щоб користувачі могли швидко знайти потрібну інформацію. Щоб клієнти могли легко знайти сайт у пошукових системах, слід оптимізувати його структуру та контент, що включає використання ключових слів, швидке завантаження сторінок, адаптацію під мобільні пристрої тощо.

Для захисту даних необхідно встановити SSL-сертифікат, який забезпечить шифрування переданих даних, а також регулярно оновлювати програмне забезпечення та захищати сайт від можливих хакерських атак.

Крім цього, створення веб-сайту підприємства вимагає додаткових заходів для того, щоб забезпечити його ефективність, привабливість та зручність для користувачів. Такий сайт стане інструментом для залучення нових клієнтів, підтримки існуючих та розвитку бізнесу в цілому.

Основні характеристики пропонованого веб-сайту підприємства наведені на рисунку 3.3.

Рисунок 3.3 – Основні сторінки пропонованого веб-сайту Білогірського СЛКП "Орлан"

Дальше докладніше розглянемо основні сторінки та характеристики пропонованого веб-сайту підприємства:

- головна сторінка є «обличчям» веб-сайту, тому вона повинна розмістити ключову інформацію про підприємство: назву, логотип, короткий опис діяльності, ключові послуги та товари;
- візуальний дизайн має бути привабливим і відповідати корпоративному стилю підприємства, використовуючи гармонійні кольори, зрозумілі шрифти та якісне зображення;
- каталог товарів та послуг повинен мати детальний опис кожної позиції, включаючи характеристики, переваги, вартість і терміни виконання;
- рекомендуємо додати функцію сортування та фільтрації для зручного пошуку потрібного товару;
- необхідно передбачити можливість додавання товарів у "кошик".

На сторінці контактної інформації потрібно розмістити усі актуальні дані: номери телефонів, електронну пошту та фізичну адресу. Доцільно було б інтегрувати карту з геолокацією через Google Maps, щоб клієнти могли легко знайти сайт.

В закладці «Про нас» детально описати історію підприємства його цінності, місію та досягнення. Рекомендуємо додати фотографії команди або короткі біографії ключових співробітників, щоб створити більш особистий зв'язок із клієнтами.

Публікації новин, статей, рекомендацій чи оглядів розмістити в розділі «Блог». Блог допоможе залучити нових клієнтів через SEO-оптимізований контент. Наприклад, опублікувати корисні статті на теми, які цікавлять потенційну аудиторію.

В розділі «Портфоліо» додати фото та відео найкращих товарів, щоб продемонструвати професіоналізм. Також, в даному розділі можна включити відгуки клієнтів, які підтверджують якість товарів.

В закладці «Онлайн-замовлення» необхідно передбачити поля для введення імені, контактних даних, встановити автоматичне підтвердження замовлення або інтегрувати систему сповіщень для менеджера, який обробляє заявки.

Крім всього вище зазначеного, потрібно забезпечити адаптацію веб-сайту для мобільних пристроїв, більшість користувачів виходять саме із смартфонів та інтегрувати соціальні мережі, додавши посилання на акаунт (Facebook, Instagram тощо).

Нашу думку, такий структурний підхід до створення веб-сайту забезпечить його функціональність, зручність та привабливість для клієнтів, що сприятиме розвитку підприємства та зміцнить позицію його на ринку.

Для обслуговування сайту підприємства необхідний працівник, який би виконував необхідні функції для підтримки ефективної роботи. Основні обов'язки такого фахівця повинні включати:

1. Технічне обслуговування сайту:
 - моніторинг працездатності сайту;
 - оновлення системи управління контентом (CMS) та плагінів;
 - виправлення технічних помилок;
 - захист від хакерських атак та забезпечення кібербезпеки.
2. Контент-менеджмент:

- додавання, оновлення та видалення інформації (текстів, фото, відео);
- оптимізація контенту під пошукові системи (SEO);
- публікація новин, статей, блогів та іншого матеріалу.

3. Підтримка дизайну та функціональності:

- розробка нових елементів дизайну відповідно до вимог бренду;
- додавання або налаштування нових функцій (форми зворотного зв'язку, онлайн-замовлення тощо);
- адаптація сайту для мобільних пристроїв.

4. Аналіз та покращення:

- відстеження аналітики сайту;
- оцінка трафіку, поведінки користувачів;
- внесення змін для покращення взаємодії з користувачами.

5. Підтримка клієнтів через сайт:

- відповіді на запити клієнтів через форму зворотного зв'язку або чат-бот;
- адміністрування коментарів та відгуків.

6. Маркетинг та реклама:

- робота з SEO, SMM, контекстною рекламою (Google Ads, Facebook Ads);
- інтеграція з CRM-системами для збору заявок.

Отже, працівник з обслуговування забезпечить безперебійну роботу сайту, його актуальність, зручність для користувачів та ефективність як інструмента бізнесу.

Крім цього, додатковими перевагами наявності кваліфікованого спеціаліста буде швидке реагування на технічні проблеми та вищу якість роботи сайту.

Розрахуємо витрати на працівника, який буде обслуговувати сайт підприємства:

- заробітна плата - 10000 грн/міс.;
- ЄСВ - 2200 грн/міс.;
- робоче місце - 1000 грн/міс.

Загальні витрати на працівника складуть в місяць = $10000 + 2200 + 1000 = 13200$ грн., відповідно в рік - 158400 грн.

Вартість створення сайту залежить від багатьох факторів: типу сайту, його складності, кількості функцій, дизайну, інтеграції з іншими системами тощо.

Основним товаром реалізації за допомогою сайту підприємства можуть бути дрова на паливо. Попит та важливість дров для опалення обумовлені економічними, екологічними та енергетичними факторами. Дрова є досить дешевим і доступним паливом, особливо в сільській місцевості. У контексті підвищення цін на газ та електроенергію багато домогосподарств переходять на альтернативні джерела енергії, включаючи дрова. Крім цього, пошкодження інфраструктури внаслідок бойових дій змушує багатьох українців використовувати дрова для опалення. Попит на дрова зростає в осінньо-зимовий період, коли температура повітря падає і потреба в обігріві стає гострою.

Промислові підприємства, використовують відходи деревини для опалення теплиць, сушарок тощо, застосовують залишки деревини для опалення власних приміщень. Попит на дрова залишається стабільно високим, особливо в контексті енергетичних викликів. Їх важливість зумовлена доступністю, низькою вартістю та екологічною складовою. Проте, для раціонального використання дров необхідно забезпечити відновлення лісів.

Розрахуємо собівартість дров, яка залежить від багатьох факторів, таких як:

- тип деревини;
- джерело отримання (закупівля у лісгоспі, самостійна заготівля тощо);
- транспортні витрати (залежно від відстані до місця доставки);
- обробка (чи потрібне коління, сушка);
- додаткові витрати (податки, зарплати працівникам, оренда обладнання тощо).

Для розрахунку візьмемо наступні дані:

- вартість заготівлі – 600,0 грн за кубічний метр;
- вартість транспорту – 200,0 грн/м³;
- обробка (коління, сушка) – 150,0 грн/м³;
- інші витрати – 50,0 грн/м³.

Для розрахунку собівартості дров використаємо наступну формулу:

$$C_d = \frac{B_z + B_t + B_o + B_i}{O_d} \quad (3.3)$$

де:

B_z - вартість заготівлі дров;

B_t - вартість транспорту дров;

B_o - витрати на обробку дров;

B_i - інші витрати;

O_d - об'єм дров.

Тоді собівартість дров складе:

$$C_d = \frac{500 + 100 + 150 + 50}{1} = 1000,0 \text{ грн./м}^3$$

На сьогоднішній день ціна в регіоні на дрова складає в середньому 1600,0 грн/м³.

Отже, чистий прибуток від продажу 1м³ дров складе 600,0 грн. (1600-1000).

Прогнозні доходи підприємства від впровадження сайту розрахуємо використовуючи наступну формулу:

$$D = K_v * K_p * B_z \quad (3.4)$$

де:

K_v – кількість відвідувань сайту;

K_p – коефіцієнт успішного оформлення покупок;

B_z – середня вартість замовлення.

На нашу думку, відвідувань сайту за місяць може скласти 60, коефіцієнт успішного оформлення покупок – 30%, середня вартість замовлень місяць – 8000,0 грн. (5м³ дров по ціні 1600,0 грн. за м³, саме така середня ціна дров в регіоні).

$$D(\text{місяць}) = 60 * 0,30 * 8000 = 144000,0 \text{ грн.}$$

$$Д(\text{рік}) = 144000,0 \cdot 12 = 1728000,0 \text{ грн.}$$

Отже, прогнозований об'єм реалізації дров 1080 м³ в рік (1728000/1600) чистий прибуток складе 648,0 тис.грн. (1080*600).

Витрати необхідні для впровадження сайту підприємства наведені в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3 - Прогнозовані витрати Білогірського СЛКП "Орлан" на впровадження веб-сайту

№ п/п	Показники	Значення, грн.
1	Вартість корпоративного сайту	30000,00
2	Вартість реєстрації домену	3000,00
3	Вартість хостингу на рік	5000,00
4	Підтримка сайту на рік	10000,00
5	Витрати на працівника на рік	158400,0
6	Інтернет-магазин (онлайн замовлення). <i>Каталог товарів, корзина, система замовлення, інтеграція з платіжними системами, фільтри.</i>	25000,00
7	Всього витрат в рік	231400,0

Для визначення періоду окупності використаємо наступні формули:

$$\text{Період окупності} = \frac{\text{Витрати на впровадження}}{\text{Середній місячний чистий прибуток}} \quad (3.5)$$

$$\text{Середній місячний чистий прибуток} = \frac{\text{Чистий прибуток за рік}}{12} \quad (3.6)$$

отже:

$$\text{Середній місячний чистий прибуток} = 648\,000 / 12 = 54\,000 \text{ грн/міс.}$$

$$\text{Період окупності} = \frac{231400}{54000} = 4,29$$

Період окупності впровадження сайту становить приблизно 4 місяці та 9 днів.

Веб-сайт підприємства це не тільки засіб присутності в інтернеті, але й потужний інструмент для розвитку бізнесу Білогірського СЛКП "Орлан", збільшення прибутку, підвищення довіри клієнтів та оптимізації процесів. У сучасних умовах це один із ключових елементів успішного функціонування будь-якого підприємства. Веб-сайт спрощує процес публікації та оновлення інформації про діяльність підприємства, що зменшує витрати на друковані матеріали та інші традиційні канали комунікації. У сучасному світі більшість споживачів очікують, що підприємство матиме власний веб-сайт як джерело актуальної інформації. Відсутність веб-сайту може призвести до втрати клієнтів на користь конкурентів.

Вартість створення та підтримки веб-сайту є порівняно низькою, а його переваги – довгостроковими. Це інвестиція, яка сприятиме стабільному розвитку підприємства.

Основні показники ефективності впровадження веб-сайту та реалізації дров, з використанням цього сайту представлено у таблиці 3.4.

Таблиця 3.4.– Основні показники ефективності впровадження веб-сайту та реалізації дров, з використанням сайту.

№	Показник	Одиниці виміру
1	Ціна дров в регіоні	1600
2	Собівартість дров на підприємстві, грн.	1000
3	Чистий прибуток від продажу 1м ³ дров	600,0
4	Прогнозований об'єм реалізації дров в рік, м ³	1080
5	Відвідувань сайту за місяць	60
6	Коефіцієнт успішного оформлення покупок, %	30
7	Середня вартість замовлень у місяць, грн.	8000,0 (5м ³ дров по ціні 1600,0 грн. за м ³ , саме така середня ціна дров в регіоні)
8	Прогнозні витрати на впровадження веб-сайту, грн.	231400,0
9	Чистий прибуток, тис.грн.	648,0 (1080*600)
10	Середній місячний прибуток, грн/міс	54 000
11	Період окупності	4 міс.9 дн.

Отже, впровадження веб-сайту на підприємстві є доцільним, оскільки це дозволить значно покращити комунікацію, підвищити конкурентоспроможність і сприяти зростанню прибутковості. Рекомендовано почати розробку веб-сайту з простого інформаційного ресурсу, поступово додаючи функції відповідно до потреб підприємства.

РОЗДІЛ 4

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ, ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ

4.1 Актуальність безпеки життєдіяльності людини

Проблема безпеки життєдіяльності (БЖД) людини і всього суспільства в сучасних умовах набула особливої гостроти й актуальності. БЖД обговорюється на сторінках газет і журналів, ученими, представниками громадськості, політичними діячами, тобто є об'єктом уваги всіх прошарків суспільства та держави. Учені давно почали турбуватися про небажані та негативні наслідки антропогенного впливу на природу й навколишнє середовище. Футурологи різних країн світу розробляли різноманітні моделі майбутнього збалансування розвитку людського суспільства з навколишнім середовищем в умовах величезних техногенних навантажень на біосферу [24].

В останні десятиліття нашого століття різко зросла чисельність аварій, катастроф, дорожньо-транспортних пригод, у яких гине або втрачає здоров'я і працездатність велика кількість людей. За даним ВООЗ смертність внаслідок нещасних випадків займає третє місце у світі після серцево-судинних та онкологічних захворювань. Якщо від загальних захворювань вмирають переважно літні люди, то від нещасних випадків переважно гине працездатна молодь. Статистика свідчить про те, що травматизм є основною причиною смерті людини у віці від 15 до 41 року. На останньому етапі розвитку набувають великої гостроти проблеми соціальної напруженості суспільства в країнах з перехідною економікою. Причинами соціальної напруженості в суспільстві є незадовільні умови життя, праці, незадовільний матеріальний та культурний стан, зіткнення інтересів релігійного, ідеологічного характеру, система розподілу матеріальних благ, низький рівень освіти.

Таким чином, актуальність проблем БЖД в теперішній час визначається рядом причин. Виділимо три основні: 1) порушення екологічної рівноваги природного середовища внаслідок надмірного антропогенного навантаження на

біосферу; 2) зростання числа техногенних аварій і катастроф при взаємодії людини зі складними технічними системами; 3) соціально-політична напруженість у суспільстві [25].

Розглянемо більш детально ці причини. 1. Порушення екологічної рівноваги природного середовища внаслідок надмірного антропогенного навантаження на біосферу. Протягом усієї історії існування людства природне середовище завжди прагнуло дбати про свою безпеку. Величезне виробництво зброї, збільшення кількості атомних електростанцій, урбанізація, колосальна насиченість інфраструктурою, гіпертрофічний розвиток автомобільного транспорту, хімічних та інших шкідливих виробництв суттєво змінили якість природного середовища (води, повітря, ґрунту, клімату тощо), зробили життя людини більш небезпечним, а перспективи – не найкращими. Багато вчених пов'язують збільшення стихійних лих з діяльністю людини.

Необхідно задуматися над фактом, що з 1960р по наш час кількість катаклізмів на Землі збільшилася вдвоє і продовжує зростати. Нераціональна господарська діяльність, багаторазово підсилена здобутками науково-технічного прогресу, призвела до пошкодження і вичерпання природних ресурсів, зміни регенераційних механізмів біосфери, деформації сформованого протягом багатьох мільйонів років природного кругообігу речовин та енергетичних потоків на планеті, порушення динамічної рівноваги глобальної земної соціоекосистеми. Внаслідок цього почалося прогресуюче руйнування біосфери планети, що загрожує стати безповоротним і призвести у найближчому майбутньому до такого ступеня деградації навколишнього середовища, коли воно стане не придатним для подальшого існування людей.

Можемо зробити висновок, що безпека життєдіяльності людини – це актуальна тема, яка охоплює всі аспекти життя, від фізичного здоров'я до соціального та психологічного благополуччя. Її важливість постійно зростає через низку факторів:

1. Природні катастрофи та зміна клімату: Зростання частоти природних катаклізмів, таких як землетруси, повені, урагани та посухи, ставить нові

виклики для забезпечення безпеки. Зміна клімату впливає на ресурси, житло та здоров'я людей.

2. Техногенні фактори: Розвиток промисловості та урбанізація призводять до збільшення ризиків, пов'язаних із забрудненням навколишнього середовища, аваріями на виробництвах та транспортних системах.
3. Глобальні загрози: Тероризм, кібератаки, пандемії та конфлікти створюють нові виклики для національної та особистої безпеки.
4. Здоров'я та пандемії: Пандемії, як COVID-19, демонструють важливість санітарно-гігієнічної культури, імунізації та системи охорони здоров'я.
5. Соціальні аспекти: Стрес, депресія, соціальна ізоляція та економічна нестабільність впливають на психоемоційний стан людини.
6. Технології та їх вплив: Інтенсивне впровадження технологій породжує ризики, пов'язані з інформаційною безпекою, залежністю від гаджетів та впливом радіохвиль.

Отже, на сучасній стадії взаємодії суспільства та природи глобальна земна соціоекосистема стала функціонально замкненою. Вона втрачає здатність до природної саморегуляції. Головним її регулятором тепер повинно стати суспільство, і від того, як воно буде виконувати функції з охорони навколишнього середовища, залежить майбутнє людей. Стало зрозумілим, що для усунення цієї небезпеки необхідні перегляд традиційних принципів природокористування та докорінна перебудова господарської діяльності у більшості країн світу.

Врахування розглянутих причин повинно бути обов'язковим при вирішенні питань забезпечення загальної безпеки особистості, окремих груп та суспільства у цілому.

4.2 Особливості заходів електробезпеки на підприємствах

З кожним роком зростає виробництво та споживання електроенергії, а відтак і кількість людей, які в процесі своєї життєдіяльності використовують (експлуатують) електричні пристрої та установки. Тому питання електробезпеки набувають особливої ваги. Електробезпека - це система організаційних та

технічних заходів і засобів, що забезпечують захист людей від шкідливого та небезпечного впливу електричного струму, електричної дуги, електромагнітного поля і статичної електрики. Аналіз виробничого травматизму показує, що кількість травм, спричинених дією електричного струму, є незначною і становить близько 1 %. Однак із загальної кількості смертельних нещасних випадків частка електротравм становить 20-40% і посідає одне з перших місць.

Щороку в Україні від електричного струму гине приблизно 1500 осіб. Найбільша кількість випадків електротравматизму, в тому числі зі смертельними наслідками, стається при експлуатації електроустановок напругою до 1000 В, що пов'язано з їх поширенням і відносною доступністю практично для кожного, хто працює на виробництві. Випадки електротравматизму під час експлуатації електроустановок напругою понад 1000 В нечасті, що зумовлено незначним поширенням таких електроустановок і обслуговуванням їх висококваліфікованим персоналом [25].

Виділяють три системи засобів і заходів забезпечення електробезпеки:

- система технічних засобів і заходів;
- система електрозахисних засобів;
- система організаційно-технічних заходів і засобів.

Технічні засоби і заходи з електробезпеки реалізуються в конструкції електроустановок при їх розробці, виготовленні і монтажі відповідно до чинних нормативів. За своїми функціями технічні засоби і заходи забезпечення електробезпеки поділяються на дві групи:

- технічні заходи і засоби забезпечення електробезпеки при нормальному режимі роботи електроустановок;
- технічні заходи і засоби забезпечення електробезпеки при аварійних режимах роботи електроустановок.

Основні технічні засоби і заходи забезпечення електробезпеки при нормальному режимі роботи електроустановок включають:

- ізоляцію струмопровідних частин;
- недоступність струмопровідних частин;

- блокування безпеки;
- засоби орієнтації в електроустановках;
- виконання електроустановок, ізольованих від землі;
- захисне розділення електричних мереж;
- компенсацію ємнісних струмів замикання на землю;
- вирівнювання потенціалів.

Ізоляція струмопровідних частин забезпечує технічну працездатність електроустановок, зменшує вірогідність потраплянь людини під напругу, замикань на землю і на корпус електроустановок, зменшує струм через людину при доторканні до неізольованих струмопровідних частин в електроустановках, що живляться від ізольованої від землі мережі за умови відсутності фаз із пошкодженою ізоляцією. [25]

Відповідно ДСТУ 7237:2011 Система стандартів безпеки праці. Електробезпека. Загальні вимоги та номенклатура видів захисту, розрізняє таку ізоляцію:

- робочу — забезпечує нормальну роботу електроустановок і захист від ураження електричним струмом;
- додаткову — забезпечує захист від ураження електричним струмом на випадок пошкодження робочої ізоляції;
- подвійну — складається з робочої і додаткової;
- підсилену — поліпшена робоча ізоляція, яка забезпечує такий рівень захисту як і подвійна.

Основними принципами забезпечення електробезпеки є:

1. Організаційні заходи:

- Інструктажі з електробезпеки: проведення первинного, повторного, позапланового та цільового інструктажів для працівників.
- Атестація персоналу: перевірка знань з електробезпеки для працівників, які працюють з електроустановками.
- Розробка інструкцій: створення та впровадження внутрішніх інструкцій щодо експлуатації електрообладнання.

2. Технічні заходи:

- Заземлення та занулення: встановлення захисного заземлення або занулення для запобігання ураженню струмом у разі пошкодження ізоляції.
- Захисні пристрої: використання автоматичних вимикачів, диференційних реле, плавких запобіжників.
- Ізоляція: контроль стану ізоляції проводів, кабелів та обладнання.
- Бар'єри та огорожі: фізичне обмеження доступу до струмоведучих частин.
- Сигналізація та індикатори: встановлення попереджувальних знаків, світлових сигналів та індикаторів напруги.

3. Експлуатаційні заходи:

- Регулярне технічне обслуговування: перевірка стану електрообладнання, систем заземлення та захисту.
- Контроль за виконанням робіт: забезпечення належного нагляду під час виконання робіт, особливо в електроустановках.
- Обмеження доступу: допуск до роботи з електрообладнанням тільки кваліфікованого персоналу.

4. Захист персоналу:

- Засоби індивідуального захисту (ЗІЗ): діелектричні рукавички, взуття, килимки, ізолювальні штанги, інструменти з ізольованими ручками.
- Підготовка до аварійних ситуацій: навчання діям у разі ураження електричним струмом, пожежі або інших надзвичайних ситуацій.

Отже, з метою підвищення рівня безпеки, залежно від призначення, умов експлуатації і конструкції, в електроустановках застосовується одночасно більшість з перерахованих технічних засобів і заходів.

ВИСНОВКИ

Аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства, фінансово-бухгалтерської звітності, показало, що СЛКП «ОРЛАН» має належну матеріально-технічну базу, кваліфікований персонал і достатній досвід для розширення асортименту продукції. Водночас, аналіз ринку свідчить про зростаючий попит на нову продукцію, що може забезпечити підприємству конкурентні переваги.

Фінансова обґрунтованість свідчить, що впровадження нової продукції є економічно доцільним. Очікуваний приріст доходу перевищує витрати на розробку, виробництво та маркетинг. Термін окупності запропонованого проекту з впровадження виробництва ламельного бруса 4 роки 2 місяці.

Щодо технічної готовності до виробництва то оцінка виробничих можливостей СЛКП «ОРЛАН» засвідчила, що необхідні ресурси для виробництва нової продукції доступні, а додаткові інвестиції у модернізацію обладнання є мінімальними або виправданими.

Впровадження нової продукції сприятиме створенню нових робочих місць, покращенню добробуту громади та підвищенню економічної активності регіону. Крім того, розробка враховує сучасні екологічні вимоги, що мінімізує негативний вплив на навколишнє середовище.

Також виявлено можливі ризики, такі як нестабільність ринкового попиту або затримки в постачанні сировини. Рекомендовано диверсифікувати постачальників, запровадити гнучку систему виробництва та активно проводити маркетингові заходи для стимулювання попиту.

Таким чином, ми можемо рекомендувати розпочати поетапне впровадження виробництва нової продукції з попереднім тестуванням на локальному ринку. Вкласти додаткові ресурси в маркетингову кампанію для інформування споживачів і підвищення лояльності. Постійно моніторити економічні показники,

щоб оцінювати ефективність впроваджених заходів і коригувати стратегію за необхідності.

Створення веб-сайту сприятиме формуванню сучасного іміджу підприємства та підвищенню його пізнаваності серед потенційних клієнтів, партнерів і громади. Це особливо важливо для зміцнення конкурентних позицій на ринку. Вебсайт забезпечує зручний канал для взаємодії з клієнтами, постачальниками та іншими зацікавленими сторонами. Це включає швидкий доступ до інформації про продукцію, послуги, контакти та новини підприємства. Завдяки вебсайту підприємство зможе ефективніше просувати свою продукцію та послуги через онлайн-рекламу, пошукову оптимізацію (SEO) та соціальні мережі. Крім того, впровадження функціоналу для онлайн-продажів дозволить залучати нових клієнтів і збільшити обсяги продажів. Термін окупності проєкту по створенню веб-сайту є прийнятним і становить 4 місяці та 9 днів.

Отже, результати дослідження підтверджують доцільність впровадження нової продукції, що дозволить СЛКП «ОРЛАН» не лише підвищити рентабельність виробництва, а й забезпечити сталий розвиток підприємства та регіону в цілому.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Брошак І. С., Гевко Р. Б., Никеруй С. С. Моніторинг, шляхи покращення родючості та екологічної безпеки ґрунтів Тернопільської області. Монографія. Тернопіль: «Економічна думка», 2013, 160 с.
2. Взаємопов'язане планування розвитку громад та лісового господарства Практичний посібник / А. Вишняк та ін. Швейцарсько- український проект розвитку лісового господарства в Закарпатті, Івано- Франківськ: друкарня «Фоліант», 2013, 160с.
3. Волинець І. Г. Сучасний стан розвитку підприємств лісового господарства України / І. Г. Волинець. URL: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/31702/1/48-373-380.pdf>. (дата звернення: 22.02.2025).
4. Державне агентство лісових ресурсів України. 2017. URL: http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/publish/article?art_id=62921&cat_id=32867 (дата звернення: 10.02.2025).
5. Дзядикевич Ю. В. Економіка довкілля і природних ресурсів: монографія. Тернопіль: Астон, 2016. 392с.
6. Дружинська Н.С. До класифікації продукції лісового господарства.// Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами: матеріали всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., Луцьк, 8 грудня 2016р., Частина1. Луцьк: РВВ Луцького НТУ. 2016, С.130-132.
7. Кирич Н.Б., Мосій О.Б., Машлій Г.Б., Горбатюк В.В. Зміни управлінських процесів в організаціях, викликані війною в Україні. Економічний простір, 2024, (190), С. 311-315.
8. Кирич Н.Б., Мосій О.Б. Фінансово-господарська стабільність функціонування підприємств, як важливий аспект сталого розвитку України. *Review of transport economics and management*. Дніпро: Український державний університет науки і технологій (Дніпровський національний університет залізничного транспорту імені академіка Всеволода Лазаряна), 2023, Випуск 10(26), С.85-93.

9. Кирич Н.Б. Розвиток потенціалу підприємства як елемент макроекономічної стабілізації України. *Управління розвитком економічного середовища в умовах глобальних трансформацій : збірник тез доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції* (Україна, м. Харків, 06-07 лютого 2025 року) / [Електронний ресурс]. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. С. 62-64.
10. Кичко І. І. Перспективи розвитку лісового господарства України / І. І. Кичко, Ю. О. Гарус // Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. Вип. 11. С. 129-131.
11. Лісове господарство України. Видання Державного агентства лісових ресурсів України, Київ, 2014, 20 с.
12. Лісове господарство: проблеми і перспективи. К., Міжвідомча аналітично-консультаційна Рада з питань розвитку продуктивних сил і виробничих відносин КМУ, 2013.
13. Несторяк Ю. Ю. Аналіз економічної ефективності лісогосподарської діяльності ДП «Путильський лісгосп» / Ю.Ю. Несторяк [Електронний ресурс]. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/22_2009/12.pdf. (дата звернення: 26.02.2025)
14. Павлов В. І., Колісник Б. І., Ткачик В. І., Шубалий О. М. Ефективність функціонування лісопереробних підприємств регіону (на прикладі ДЛГО „Волиньліс”): монографія. Луцьк: Надстир’я, 2010. 192с.
15. Поліщук В. Г. Перспективи стимулювання сталого розвитку лісового господарства регіонів України / В. Г. Поліщук, О. В. Жоголь // Молодий вчений. 2014. №12 (15). С. 56-62.
16. Розум Р.І. Еколого-економічна оцінка ефективності управління лісовими ресурсами на підприємствах лісової галузі /Р.І. Розум, С.В. Іздепська // Матеріали ювілейної, міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених (7 листопада 2018 р.) / Відп. ред. проф. Л. М. Черчик. Луцьк, 2018. С. 300-301.
17. Торосов А.С. Діагностика фінансового стану лісогосподарського підприємства в системі антикризового управління / А.С. Торосов, І. М. Жежкун, Є. С. Зуєв [Електронний ресурс]. URL: <http://dspace>.

nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/38846/14-Torosov.pdf?sequence=1. (дата звернення: 03.04.2025).

18. Ткачів С. М. Аналіз фінансово-господарських показників лісового господарства регіону / С. М. Ткачів, П. А. Никитюк // Економіка і суспільство. 2017, № 9. URL: <http://economyandsociety.in.ua/journal-9/16-stati-9/955-tkachiv-s-m-nikityuk-p-a>. (дата звернення: 03.04.2025).

19. Шершун М. Х. Аналіз діяльності лісогосподарських підприємств та ефективність використання лісоресурсного потенціалу в умовах розвитку економічної кризи / М.Х. Шершун [Електронний ресурс]. URL: <http://econjournal.vsau.org/files/pdfa/813.pdf>. (дата звернення: 13.03.2025).

20. Офіційний сайт Білогірської територіальної громади. URL: <https://bilogirska-gromada.gov.ua/> (дата звернення: 03.12.2024).

21. Офіційний сайт ДП Ліси України. - URL: <https://e-forest.gov.ua/> (дата звернення: 13.12.2024).

22. Офіційний сайт Українського науково-дослідного інституту лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г. М. Висоцького. URL: <https://uriffm.org.ua/> (дата звернення: 10.12.2024).

23. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> дата звернення: 10.01.2025).

24. Юрик Н.Є., Кирич Н.Б. Стабільність роботи підприємств – основа сталого розвитку держави. Соціально-економічні виклики та можливості глобалізації: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції / Східно-європейський центр наукових досліджень (Одеса, 5 березня 2024 р). Research Europe, 2024. 166 с. С.90-93

ДОДАТКИ
